

MOTIONER

**TILL CENTERKVINNORNAS
FÖRBUNDSSTÄMMA 2020**

Centerkvinnorna

EN KRAFT FÖR JÄMSTÄLLDHET

Motionsregister

Motion	Ämne	Motionär/-er
<i>Kommitté 1 - Arbetsmarknad och boende</i>		
1	Undvik att familjelagstiftningen blir en jämställdhetsfälla	Örebro Tina Fingal Swens
2	Angående Sverige behöver fler jobb	Rödeby CK
3	Olaglig-gör löneklyftan mellan män och kvinnor genom ny lag	Rödeby CK och C
4	Gör försörjningsstöd jämställt genom nationella riktlinjer	Rödeby CK och C
5	Ändra lagstiftningen om fordonsrelaterade skulder	Rödeby CK och C
<i>Kommitté 2 - Vardagspussel</i>		
6	Höja åldersgränserna för Vård av barn (VAB)	Rödeby CK och C
7	Flerbarnstillägg en skattefri kvinnofälla som heller inte bidrar till Globala mål 2030	Sundbyberg IngMarie Bohmelin
8	Låt kvinnornas kroppar hinna läka	Kungsbacka CK Frida Saxevall, Annika Saxevall, Karin Green, Elisabeth Storhäll, Evelina Grönlund
<i>Kommitté 3 - Kvinnors hälsa</i>		
9	Samarbete över gränserna för att förebygga psykisk ohälsa	Ausås CK Gunilla Persson
10	Förlängning av mammografi-screening	Gestad CK Christina Larsson, Barbro Fridell
11	Elever som lär sig om psykisk hälsa mår bättre	Falkenberg CK Monica Hansson
12	Stärka elevhälsan i grundskolan med en fysioterapeut	Rödeby CK och C
13	Agera för tjejjers hälsa	Stockholm CK Emma Blomdahl Wahlberg
14	Vårdgarantin	Söderala CK Berit Magnusson
15	Svensk lösning på vård kräver resurser, uppföljning och samarbete. Nu.	Sundbyberg IngMarie Bohmelin
16	Blodbank att nyttja	Sundbyberg IngMarie Bohmelin
17	Könsdysfori på barn och unga	Falkenberg CK Anette Ivarsson, Ann-Margret Kristensson, Monica Hansson

<i>Kommitté 4 - Äldre frågor</i>		
18	Angående pensionen ska ge en rimlig levnadsstandard	Rödeby CK och C
19	Lag om vård av nära anhörig	Rödeby CK och C
20	Omfördela pensionsavsättning under föräldraledighet	Upplands-Väsby CK Ann-Christin L Frickner
21	Hur ser anhörigas/anhörigvårdarnas hälsosituation ut?	Jämtland/Härjedalen CK Berit Johansson
<i>Kommitté 5 - Trygghet och frihet</i>		
22	Undvik att utlänningslagens 2-årsregel blir ett maktmedel för våldsutövare	Örebro Tina Fingal Swens
23	JPP bör ge stöd för kvinnors rätt att själva välja om de vill bära slöja	Tavelsjö CK Sofia Blomquist
24	Brott mot kvinnor för att de är kvinnor ska utgöra hatbrott	Kävlinge-Harrie CK Marielle Pettersson
<i>Kommitté 6 - Utbildning, makt och utrikespolitik</i>		
25	Kontanternas användning i Sverige	Vittinge CK Birgitta Johansson
26	Ersättare i EU-parlamentet	Falkenberg CK Petra Eriksson, Ann-Margret Kristensson, Siv Nyman, Maria Larsson, Mari-Louise Wernersson
27	Handfat på fler offentliga toaletter	Falkenberg CK Petra Eriksson, Ann-Margret Kristensson, Siv Nyman, Maria Larsson, Mari-Louise Wernersson
28	Stärka studie- och karriärvägledningen i grundskolans yngre år i F-6	Rödeby CK och C
29	Skärp kraven för dricksvatten	Upplands-Väsby CK Ann-Christin L Frickner
30	Fler ledande centerkvinnor	Linköping City CK Trine Platou Vikinge, Stora Malm CK Inger Fredriksson
31	En arbetsgrupp för integration och jämställdhet	Stockholms län CK Anna Lasses
32	Läroplikt istället för skolplikt	Solna CK
33	Digitalisering för jämställdhet, jämlikhet och demokrati: Utbilda digitala guider (gode män) och skapa servicestationer i alla kommuner	Haninge CK Ellen Karlberg
34	Förbud mot reklam för spelbolag	Ausås CK Gunilla Persson

Motioner till Centerkvinnornas förbundsstämma 2020

Kommitté 1 Arbetsmarknad och boende

1 Motion 1

2 Undvik att familjelagstiftningen blir en jämställdhetsfälla

3 Dagens familjelagstiftning är, trots omarbetningar, fortfarande inte i linje med
4 det moderna samhällets strukturer. Centerpartiet är ett parti som tydligt
5 framhåller alla människors lika värde, rättigheter samt skyldigheter. Detta
6 innefattar att få välja med vem, hur länge och på vilket sätt vi vill dela våra liv.

7 Det finns viktiga aspekter att fokusera på när det handlar om betänketiden vid
8 äktenskapsskillnad för parter som lever med barn under 16 år eller i fall då en av
9 parterna motsätter sig äktenskapsskillnad och begär betänketid. Denna
10 bestämmelse är en jämställdhetsfälla av stora mått! Ännu värre av en
11 jämställdhetsfälla blir det då parterna är försörjningsskyldiga gentemot varandra
12 under nämnda tid. Centerpartiet är ett frihetligt parti som tror på individens egen
13 förmåga att fatta beslut och ta ansvar över sitt liv, sina relationer och för sin
14 ekonomi. En sådan utgångspunkt anser jag inte passar ihop med regelverk som
15 förespråkar försörjningsskyldighet för parter som inte längre önskar leva
16 tillsammans. Jag vill påstå att försörjningsskyldighet inte bör vara gällande för
17 någon annan än för den eller de som en person är vårdnadshavare för.

18 Denna underhållsskyldighet kan göra att en part som på något vis befinner sig i
19 ett underläge gentemot den andra parten hamnar i ett än mer utsatt läge. Om
20 en av parterna motsätter sig äktenskapsskillnad kommer en betänketid att
21 föreligga oavsett om det finns underåriga barn i familjen eller ej. Det är inte
22 svårt att tänka sig att i fall då det förekommer någon form av våldsutövande
23 eller manipulativ relation mellan parterna så kan denna betänketid lätt
24 förvandlas till ytterligare ett maktmedel till fördel för den våldsutövande parten.
25 Ekonomiskt våld är en mycket vanlig del av det vi kallar våld i nära relation och
26 riskerna att utsättas för just detta ökar under denna betänketid.

27 Inte heller kan det anses vara till barnets bästa. Om en av parterna överklagar
28 äktenskapsskillnad kommer beslut om barns vårdnad, umgänge och/eller boende
29 skjutas på framtiden (så länge det finns tid att överklaga i alla instanser), vilket
30 inte kan ses som något som skapar en trygg situation för något barn, framförallt
31 inte i familjer där situationen varit otrygg redan innan. Dessutom kommer den
32 förälder som i praktiken lever med barnet få svårt att beviljas
33 underhållsbidrag/underhållsstöd, bostadsbidrag eller liknande under denna tid. I
34 de fall då denne part saknar egen försörjning kommer det bli svårt att få beviljat
35 försörjningsstöd på grund av nämnda försörjningsskyldighet (vilket tydligt
36 framgår av Försörjningsstöds handbok för handläggning).

37 Syftet med betänketiden, som är att förhindra oöverlagda beslut om skilsmässa
38 och ge parterna möjlighet att med stöd av terapi komma på andra tankar, anser
39 jag verkligen inte är i linje med de liberala och frihetliga ståndpunkter som
40 karakteriserar Centerpartiet av idag. Om syftet är att skydda barnen i familjen
41 från oöverlagda beslut om skilsmässa (vilket känns som det enda vettiga syftet)
42 så borde ju i sådana fall ett liknande förfarande vara tillämpligt vid upplösande
43 av samborelationer där parterna bor med barn under 16 år – men så är inte
44 fallet trots att många par med barn inte är gifta. Men nu tillämpas ju även
45 betänketid för ansökan om äktenskapsskillnad då parterna inte har underåriga
46 barn, i de fall då en av parterna motsätter sig äktenskapsskillnad.

47 Är det inte så att det bästa för barnet är att leva med vårdnadshavare som mår
48 bra och vill leva tillsammans? Är det inte värre för ett barn att leva i en familj
49 med dåliga relationer än att få nya familjekonstellationer som fungerar? Jag
50 förutsätter att den eller de som ansöker om äktenskapsskillnad har övervägt
51 alternativ redan, framför allt i de familjer där det lever minderåriga barn.

52 Jag yrkar:

53 att Centerkvinnorna verkar för att underhållsskyldigheten upphävs vid
54 samma tidpunkt som ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in till
55 Tingsrätten oavsett om betänketid kommer att föreligga eller ej
56 att Centerkvinnorna verkar för att avskaffa betänketid vid
57 äktenskapsskillnad.

58 *Örebro 2020-02-21*

59 *Tina Fingal Swens*

60 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

61 Motionären tar upp frågan om underhållsskyldighet och betänketid vid
62 äktenskapsskillnad. Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens beskrivning om
63 att föräldrabalken inte har följt med i utvecklingen i det moderna samhället. För
64 kvinnor som lever i en relation med våld kan såväl underhållsskyldighet som
65 betänketid användas som maktmedel vid äktenskapsskillnad. Förbundsstyrelsen
66 delar motionärens bild av problemet och vill därför se att dessa två maktmedel
67 avskaffas.

68 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

69 att bifalla motionen.

70

71 **Motion 2**

72 **Angående Sverige behöver fler jobb!**

73 Om Centerpartiet menar allvar med att fler ska få jobb, då måste vi dela på de
74 jobb som finns. Därför är det så viktigt att vi satsar på att förbättra villkoren för
75 arbetstidsreglering genom ett politiskt beslut.

76 Den 24 maj 1919 fick kvinnor rösträtt och 8h arbetsdag, det är dags att se över
77 kvinnors arbetsliv igen.

78 Att jobba färre timmar för samma lön testas på många arbetsplatser idag.
79 Effekterna beskrivs nästan enbart som positiva med minskad sjukfrånvaro,
80 mindre övertid och bättre återhämtning.

81 För ett hållbart arbetsliv för fler människor sänk arbetstiden till sex timmar/
82 arbetsdag med bibehållen lön. Arbetslivet behöver bli mer hållbart. Flexibel
83 pensionsålder kan vara en väg.

84 Vi yrkar på att Centerkvinnorna arbetar för:
85 att sänka arbetstiden till sex timmar/arbetsdag med bibehållen lön för
86 att fler människor ska få arbete.
87 - ett hållbart och flexibelt arbetsliv för fler människor.

88 *Rödeby Centerkvinnor*

89 2020-02-02

90 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
91 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

92 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

93 Motionärerna tar upp frågan om ett hållbart arbetsliv. Centerkvinnorna delar
94 motionärernas bild av att något måste göras för att säkra ett hållbart arbetsliv
95 och att fler människor ska få arbeta. Det råder fortfarande skillnader mellan
96 kvinnor och mäns villkor i arbetslivet. Det är allvarligt. Förbundsstyrelsen ser
97 dock inte att kortare arbetstid är lösningen, utan att alla arbetade timmar behövs
98 för både vår gemensamma ekonomi och för den enskilda individens livsinkomst.
99 Förbundsstyrelsen ser att en lagstiftning om sänkt arbetstid med bibehållen lön
100 skulle drabba inte minst småföretagen särskilt hårt och att Sveriges
101 konkurrenskraft skulle påverkas. Om företag eller offentliga arbetsgivare på egen
102 hand beslutar att erbjuda sänkt arbetstid med bibehållen lön finns inga formella
103 hinder för det.

104 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

105 att avslå motionen.

106

107 **Motion 3**

108 **Olaglig-gör löneklyftan mellan män och kvinnor genom ny lag**

109 På Island är det olagligt att betala högre lön till män om de har samma arbete
110 som kvinnor. Den nya lagen började gälla 2018 och ska leda till att löneklyftan
111 har upphört senast 2020. Både Island och USA lagstiftade om jämställda löner
112 redan på 1960-talet. Nu tar Island ett steg till för att det ska bli så i verkligheten.
113 Företag och myndigheter måste bevisa att de ger kvinnor och män lika mycket
114 betalt för samma arbete. De ska "jämställdhetsmärkas" genom certifiering.

115 Sverige bör följa Island i denna fråga för att jämställdhet mellan kvinnor och
116 män ska bli verklig. Lika lön för kvinnor och män är en angelägen fråga för
117 Centerkvinnorna att driva och utreda hur en lag ska se ut.

118 Motionärerna vill att stämman:

- 119 - arbetar för att en lag stiftas: där det blir olagligt att betala högre lön till män
- 120 om de har samma arbete som kvinnor blir verklighet i Sverige.
- 121 - utreder hur en lagom lika lön för kvinnor och män kan se ut.
- 122 - undersöker hur företag kan "jämställdhetsmärkas".
- 123 - uppmärksammar frågan i månadsinsändare för att skapa opinion i samhället.

124 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

125 2020-02-02

126 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
127 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

128 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

129 Motionen berör frågan om löneskillnader mellan kvinnor och män. Att
130 lönediskriminering fortsatt existerar är allvarligt och hindrar kvinnors ekonomiska
131 frihet. Det är redan idag olagligt att lönediskriminera enligt diskrimineringslagen.
132 Dock efterlevs inte alltid lagen och Centerkvinnorna anser att den måste skärpas.
133 I en del kvinnodominerade sektorer i offentlig sektor är lönediskriminering i
134 praktiken satt i system.

135 Enligt diskrimineringslagen ska arbetsgivare årligen utföra lönekartläggningar i
136 syfte att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön och
137 anställningsvillkor mellan kvinnor och män. I lagen betonas att det inte får
138 förekomma löneskillnader mellan kvinnor och män som utför likvärdigt arbete.
139 Här anser förbundsstyrelsen att "likvärdigt arbete" får alltför stort fokus. Vi anser
140 att det inte är rimligt att en personalkategori inom kommunal förvaltning, till
141 exempel förskolepersonal, kan både ha sämre lön, villkor, arbetsvillkor och
142 betydligt större personalgrupper än till exempel personalgrupper inom tekniska
143 förvaltningen. Båda personalkategorierna har samma arbetsgivare och viktiga
144 samhällsnyttiga uppgifter med stort ansvar, men helt olika villkor, förmåner och
145 lönenivåer. Det kan inte ses på något annat sätt än könsdiskriminering och det
146 är detta som vi måste komma åt för att få till en reell förändring.
147 Förbundsstyrelsen vill därför se en utredning av hur offentlig sektor arbetar mot
148 lönediskriminering av sina personalgrupper och en skärpning av
149 diskrimineringslagen för att komma åt ovanstående problematik.

150 Centerkvinnorna sympatiserar med förslaget om en jämställdhetsmärkning av
151 företag. Centerkvinnorna anser att arbetsgivare måste arbeta mer aktivt för att
152 motverka lönediskriminering och att ett högre vite ska utgå vid
153 lönediskriminering.

154 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

- 155 att instämman i motionens intentioner.
156 att diskrimineringslagen ska skärpas.
157 att ett högre vite ska utgå vid lönediskriminering.
158

159 **Motion 4**

160 **Gör försörjningsstöd jämställt genom nationella riktlinjer**

161 Det ekonomiska biståndet bör betalas ut jämställt. Motionen belyser ett problem
162 som behöver åtgärdas snarast för att uppnå ett jämställt försörjningsstöd. Idag
163 betalas det fortfarande oftast ut till mannen i hushållet. Detta trots att pengarna
164 är riktade till hushållet som helhet. Det finns kvinnor som inte får ta del av
165 pengarna, utan lever i fattigdom. Barnbidraget som är ett ekonomiskt bistånd till
166 vårdnadshavare för barn betalas numera ut jämställt om det finns två
167 vårdnadshavare, vid en vårdnadshavare betalas allt ut till den personen. Här bör
168 utbetalningen för försörjningsstödet följa efter. Detta är redan något
169 Centerpartiet strävar mot, men nu behöver det bli verklighet i våra 290
170 kommuner i Sverige. Några modiga kommuner/regioner har själva tagit beslutet
171 i frågan, andra kommuner inväntar beslut på nationell nivå. Därför behöver detta
172 bli lagstiftande nu. Annars är risken att det ojämsställda systemet biter sig kvar i
173 kommuner under lång tid. För att inte belastningen på personalen som sköter
174 ärende och utbetalningar ska bli för stor kan man starta med de som är
175 nyinkomna och söker försörjningsstöd. Därför kan ett arbete inledas med att gå
176 igenom alla ärende och göra utbetalningarna i dessa jämställda. Motionärerna vill
177 därför att Centerkvinnorna arbetar, sätter fokus på och driver på denna
178 utveckling.

179 Vi föreslår förbundsstämman besluta:

- 180 att det blir en ändring i socialtjänstlagen och således i Handboken för
181 socialtjänsten.
182 att försörjningsstödet ska betalas ut jämställt till de sökande i hushållet
183 som söker ekonomiskt bistånd.
184 att en utredning görs kring hur de nationella riktlinjerna kan se ut så att
185 en lagändring kan bli möjlig.

186 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

187 2020-02-02

188 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
189 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

190 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

191 Motionen tar upp frågan om försörjningsstöd och det faktum att det oftast
192 betalas ut till mannen i hushållet. Motionärerna yrkar därför på att förändringar i
193 socialtjänstlagen genomförs i syfte att uppnå ett mer jämställt försörjningsstöd.
194 Vi lever i ett samhälle där pengar innebär ekonomisk makt. Det spelar roll vem
195 som har pengar, även inom en familj. För fem år sedan började barnbidraget
196 automatiskt betalas ut till båda vårdnadshavarna. När det gäller

197 försörjningsstödet, är det upp till varje kommun att bestämma vem i hushållet
198 som ska ta emot det ekonomiska biståndet. Centerkvinnornas förbundsstyrelse
199 delar den problembild som motionen berör fullt ut. Det är tydligt att det måste
200 till lagändring för att säkra ekonomisk jämställdhet.

201 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

202 att bifalla motionen.

203

204 **Motion 5**

205 **Ändra lagstiftningen om fordonsrelaterade skulder.**

206 Med nuvarande lagstiftning är det viktigt att i samband med ett fordonsköp
207 kontrollera om fordonet som du tänker köpa har obetalda fordonsrelaterade
208 skulder. MEN VARKEN TRANSPORTSTYRELSEN ELLER KRONOFOGDEN KAN
209 LÄMNA EN FULLSTÄNDIGT UPPDATERAD BILD ÖVER ALLA UTFÄRDARDE
210 FORDONSRELATERADE SKULDER SOM FINNS PÅ ETT VISST FORDON. Lagförslag
211 lades under 2014 att skulder följer fordonet och inte ägaren. Den förändrade
212 lagen har visat sig ineffektiv och fler utnyttjar lagen för bedrägeri. Bedrägerier
213 blir allt vanligare. När säljaren inte talat sanning vid en försäljning av ett fordon
214 då är detta bedrägeri och här behöver lagstiftningen tydliggöras.

215 Vi föreslår stämman besluta:

216 - utred hur lagstiftningen om hur fordonsrelaterade skulder kan ändras så att
217 skulder följer ägaren och inte fordonet.

218 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

219 2020-02-02

220 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
221 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

222 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

223 Motionären tar upp frågan om att ändra lagstiftningen om fordonsrelaterade
224 skulder. Centerkvinnorna är en feministisk organisation och ska aktivt verka för
225 jämställdhet i samhället i enlighet med beslutade stadgar. Förbundsstyrelsen ser
226 ingen tydlig jämställdhetskoppling till motionärens fråga om fordonsrelaterade
227 skulder. Frågan är dock viktig och kan drabba individer hårt och därför bör den
228 skickas vidare till Centerpartiet.

229 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

230 att avslå motionen

231 att motionen skickas vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

Kommitté 2 Vardagspusslet

232 **Motion 6**

233 **Höja åldersgränserna för Vård av barn (VAB)**

234 Nu har föräldrar rätt att ta ut 120 dagar per år upp till dagen innan barnet fyller
235 12 år, s.k. vård av barn (VAB). Det vore naturligt att föräldrar kan vabba d.v.s.
236 få den ersättning som kallas tillfällig föräldrapenning för vård av barn upp till
237 dagen innan barnet fyller 16 år. Det skulle sammanfalla med när barnet går ut
238 grundskolan. Den växande psykiska ohälsan bland unga är skrämmande.
239 Barn12–16 år behöver sina föräldrar när det är sjukt under högstadiet som kan
240 vara en påfrestande tid i livet både psykiskt och fysiskt. Föräldrarnas ökade
241 närvaro i barnets liv kan då skapa trygghet och lugn, samt minska risken för
242 psykisk ohälsa. Den ökade åldersgränsen gör det möjligt för alla föräldrar oavsett
243 ekonomiska förutsättningar att vara hemma när barnet är sjukt. Detta ger barn
244 en mer likvärdig uppväxt. Detta är en viktig fråga för att skapa jämställda
245 relationerna mellan män och kvinnor, det är annars oftare kvinnorna som är
246 hemma från jobbet för att vårda sjuka barn. Genom att höja möjligheten till VAB
247 kan kvinnor få ersättning genom tillfällig föräldrapenning och inte förlora i
248 inkomst och pensionsgrundande medel.

249 Vi föreslår stämman besluta att:

- 250 - utreda höjd åldersgräns för vård av barn (VAB) tills dagen innan barnet fyller
- 251 16 år.
- 252 - utreda hur en höjd åldersgräns kan påverka barns psykiska och fysiska hälsa.

253 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

254 2020-02-02

255 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
256 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

257 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

258 Motionären tar upp frågan om att höja åldersgränsen för vård av barn, så kallad
259 VAB. Sverige har en generös föräldraförsäkring. Det är redan idag möjligt att
260 med särskilt intyg få VAB godkänt för barn upp till 16 års ålder.
261 Förbundsstyrelsen vill poängtera att VAB är en viktig del i familjepolitiken i
262 Sverige. Samtidigt som det skapar trygghet för barn och föräldrar vid sjukdom,
263 skapar det också ekonomiska klyftor, då kvinnor tar ut majoriteten av VAB-
264 dagarna. Det påverkar inte bara månadslönen direkt utan också livsinkomsten på
265 sikt. Förbundsstyrelsen anser därför att VAB inte behöver göras än mer generöst
266 genom att höja åldersgränsen till 16 år.

267 **Förbundsstyrelsens föreslår stämman att besluta:**

268 att avslå motionen.

269 **Motion 7**

270 **Flerbarnstillägg en skattefri kvinnofälla som heller inte bidrar**
271 **till Globala mål 2030**

272 Med fokus på Globala mål 2030 som:

273 4. God utbildning för alla

274 5. Jämställdhet

275 10. Minskad ojämlikhet

276 11. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

277 12. Hållbar konsumtion och produktion

278 Bakgrunden till barnbidragens införande var när Sverige hotades av
279 befolkningsminskning, och därför behövdes stimulans till ökat barnafödande.
280 Barnbidragen infördes i Sverige första gången 1937 som ett inkomstprövat
281 bidrag och ersattes 1948 med allmänt barnbidrag. Flerbarnstillägg, som infördes
282 1982, ger ytterligare belöning för den som skaffar fler än ett barn. Det totala
283 statliga barnbidraget inklusive flerbarnstillägg i Sverige ger 15 000 kr/år för 1
284 barn, 31 800 kr för två barn och 140 880 kronor per år för sex barn i skattefri
285 inkomst. Flerbarnstillägget - en skattefri kvinnofälla för många migranter,
286 beskriver Bi Puranen, docent i ekonomisk historia. Generalsekreterare vid World
287 Values Survey som har doktorander i ämnet.

288 Om det dessutom kopplas till ett av Lunds Universitets forskningsstudie som har
289 identifierat de fyra livsstilsval som är mest effektiva för att minska en persons
290 koldioxidavtryck om att ha färre antal barn, så är det klart att flerbarnstillägg är
291 en förlegad reform. Kimberly Nicholas, och huvudförfattaren Seth Wynes, nu
292 verksam vid University of British Columbia, är medvetna om att steget kan
293 upplevas som stort, om inte omöjligt. Speciellt vad gäller det högst personliga
294 valet om huruvida man ska skaffa barn, och i så fall hur många.

295 Det tredje perspektivet är barnperspektivet. Är du född i en familj där förälder är
296 hemma med nyfödda barn kan även risk vara för att övriga barn inte kommer till
297 förskolan. En riskfaktor även för de kvinnor som inte heller kan ta sig vidare till
298 SFI och i förlängning studier och arbete.

299 Därför föreslår jag:

300 att flerbarnstillägget tas bort som bidrag.

301 att reformen om förskolan ska ses över om obligatorisk ska innefatta

302 ytterligare årskull eller annan åtgärd för att få flera barn att närvara i en förskola
303 som rustar dem inför livet.

304 *Sundbyberg 8 mars 2020*

305 *IngMarie Bohmelin*

306 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

307 Motionären tar upp frågan om flerbarnstillägget. Det är ett ekonomiskt stöd som
308 betalas ut automatiskt till föräldrar som bor och har barn i Sverige.

309 Flerbarnstillägg har förekommit i omgångar. Det infördes första gången från och
310 med 1 januari 1982, då med ett fjärdedels barnbidrag per år till familjer med tre
311 barn och med ytterligare ett halvt barnbidrag för varje ytterligare barn.
312 Flerbarnstillägget höjdes senast den 1 juli 2010. Det finns indikatorer på att den
313 ekonomiska utsattheten bland barnfamiljer har ökat de senaste decennierna och
314 särskilt för ensamstående med flera barn. Flerbarnstillägget är en del av den
315 ekonomiska familjepolitiken som kan stärka dessa hushåll. Precis som
316 motionären påpekar är jämställdhetsaspekten av flerbarnstillägget viktig att
317 beakta. Ensamstående kvinnor är en särskilt utsatt grupp ekonomiskt.
318 Förbundsstyrelsen vill dock inte att ensamstående med flera barn ska bli än mer
319 ekonomiskt utsatta och därför behöver frågan angripas med försiktighet.
320 Förbundsstyrelsen vill att en utredning kring flerbarnstilläggets
321 jämställdhetseffekter genomförs.

322
323 Sedan förskolan blev egen skolform 1998 har andelen barn i förskolan ökat
324 stadigt. Av alla barn mellan tre och fem år var det 94 procent som gick i
325 förskolan i Sverige 2019. Många kommuner försöker nå ut till de familjer som
326 inte har sina barn i förskolan och vid sidan av förskola finns ofta pedagogisk
327 omsorg (tidigare kallat dagmamma) och även öppen förskola. Som ett led i ökad
328 likvärdighet och att lägga grunden för bra skolgång blev förskoleklassen en
329 obligatorisk skolform hösten 2018. Det är en viktig reform som sett till att barn
330 som är bosatta i Sverige har skolplikt från höstterminen det år de fyller sex år.
331 Det kommer i längden innebära större möjligheter till likvärdighet i skolan.
332 Motionären föreslår en utökad skolplikt med ytterligare årskurser.
333 Förbundsstyrelsen anser att det är alltför tidigt att utöka med fler obligatoriska
334 årskurser eftersom obligatorisk förskoleklass nyligen införts och inte heller har
335 hunnit utvärderas.

336 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

- 337 att avslå motionen.
338 att flerbarnstillägget utreds.
339

340 **Motion 8**

341 **Låt kvinnornas kroppar hinna läka!**

342 Om en kvinna blir gravid igen innan hennes barn blivit 1 år och 9 månader
343 gammalt, behåller hon den SGI, sjukpenninggrundande inkomst, som hon för
344 närvarande har även till nästa föräldraledighet. Denna tidsgräns bör förlängas då
345 den är snäv och därmed stressar fram täta graviditeter, vilket är påfrestande för
346 kvinnans kropp och hela familjen. Det som från början infördes som en trygghet
347 för den som snabbt blev gravid på nytt, har idag blivit ett viktigt verktyg i
348 familjernas ekonomiska planering. För den som önskar syskon men inte vill, kan,
349 eller förmår att återgå till sin tidigare tjänst i samma omfattning, är denna gräns
350 viktig, särskilt då ens SGI är hög. Denna viktiga gräns skapar en stress kring att
351 skaffa barn tätt, därför bör tidsgränsen förlängas, förslagsvis till 3 år.

352 En förlängning skulle också kunna minska trycket med långa dagar för de allra
353 yngsta barnen i förskolan. Många småbarn går extra långa dagar på förskolan då
354 gravida mammor går upp till heltid för att återfå en högre SGI innan ett syskon
355 föds och en ny föräldraledighet påbörjas.

356 Vi yrkar därför att Centerkvinnorna verkar för:
357 att den tid som en kvinna får behålla sin SGI när hon fått barn förlängs
358 till tre år.
359 att den tid som en kvinna får behålla sin SGI när hon fått barn förlängs.

360 *Kungsbacka 2020-03-08*

361 *Frida Saxevall, Annika Saxevall, Karin Green, Elisabeth Storhäll,*

362 *Evelina Grönlund*

363 *Centerkvinnorna i Kungsbacka*

364 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

365 Motionärerna tar upp frågan om den sjukpenninggrundande inkomsten, SGI.
366 Föräldrapenningen är en del av vår gemensamma välfärd, av våra skattepengar
367 och grundar sig på SGI, den sjukpenninggrundande inkomsten.
368 Förbundsstyrelsen instämmer med motionärernas beskrivning av att regeln om
369 att SGI blir oförändrat om en blir gravid igen inom ett år och nio månader styr
370 mot täta graviditeter och riskerar att skapa längre frånvaro från
371 arbetsmarknaden och äventyra kvinnors hälsa. För att på lång sikt stärka
372 kvinnors ekonomiska frihet har Centerkvinnorna sedan tidigare beslut på att
373 slopa den så kallade 2,5 årsregeln, eftersom den premierar täta födslar och
374 deltidsarbete mellan graviditeterna. När barnet är under ett år är din SGI
375 skyddad även om du väljer att vara föräldraledig utan att ansöka om
376 föräldrapenning. När barnet är över ett år är din SGI skyddad om du som är helt
377 föräldraledig från ditt arbete (eller helt avstår från att söka arbete om du är
378 arbetssökande) tar ut minst fem hela föräldrapenningdagar per vecka.

379 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

380 att avslå motionen.

Kommitté 3 Kvinnors hälsa

381 **Motion 9**

382 **Samarbete över gränserna för att förebygga psykisk ohälsa**

383 Eftersom det är långa väntetider hos bl.a. BUP innan patient med psykisk ohälsa
384 kommer i kontakt med legitimerad psykolog. Så är ett alternativ att införa
385 samarbete med privata "aktörer" som också arbetar med vägledning och
386 motiverande samtal. För att på så sätt vara ett stöd till de som önskar
387 samtalskontakt under väntetiden. Detta kan ske både personligt eller digitalt.
388 Det hjälper individer till bättre psykisk hälsa ifall de kan få hjälp genom att
389 någon lyssnar eller ger vägledning under väntetiden.

390 Det är min övertygelse att vi behöver hjälpas åt för att vända på psykisk ohälsa
391 till ett välmående med en inre trygghet. Det är vår skyldighet att våga fråga,
392 våga lyssna och våga agera.

393 Därför yrkar vi:

394 att Centerkvinnorna går i bräschen för att hitta nya vägar till psykisk
395 hälsa genom samarbete med region och privata aktörer, så att de
396 som önskar kan få en samtalskontakt under sin väntetid till
397 legitimerad psykolog.

398 *Ausås Centerkvinnor*

399 *Gunilla Persson*

400 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

401 Motionären tar upp frågan om att det är långa väntetider hos barn- och
402 ungdomspsykiatri, BUP, och att det medför att hjälpen för barn och unga med
403 psykisk ohälsa dröjer. Centerkvinnorna instämmer i problembeskrivningen och
404 ser det som en särskilt angelägen fråga då psykisk ohälsa bland unga tjejer ökat
405 dramatiskt senaste åren. Det råder stora skillnader mellan kvinnors och mäns
406 psykiska hälsa och det är på så sätt en jämställdhetsfråga. I det
407 jämställdhetspolitiska programmet beskrivs psykisk ohälsa utifrån flera olika
408 perspektiv och de långa väntetiderna tas upp. Förbundsstyrelsen anser att ett
409 ökat samarbete mellan region och privata aktörer skulle vara önskvärt.

410 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

411 att bifalla motionen.

412

413 **Motion 10**

414 **Förlängning av mammografi-screening**

415 Mammografi är en röntgenundersökning på människans bröst. Den används för
416 att upptäcka tumörer och cystor och har reducerat risken för dödlighet i

417 bröstcancer med upp till 50 % för de som undersöker sig. Mammografi-screening
418 i Sverige erbjuds kvinnor i åldern 40–74 år med ett intervall på 1,5–2 år.

419 Medellivslängden i Sverige blir allt högre med en friskare befolkning och att sluta
420 med denna screening vid 74 års ålder anser vi är för tidigt.

421 Gestad Centerkvinnor yrkar därför:

422 att åldersgränsen för att erbjuda mammografi-screening i Sverige höjs
423 till 80 års ålder.

424 att om så är nödvändigt kan undersökningen avgiftsbeläggas.

425 *Gestad Centerkvinnor*

426 *Ordförande Christina Larsson, vice ordförande Barbro Fridell*

427 Motionen behandlad och tillstyrkt vid avdelningens årsmöte 20-02-18

428 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

429 Motionären tar upp frågan om mammografi och att den idag begränsas för
430 kvinnor efter 74 års ålder. Centerkvinnorna har sedan tidigare drivit linjen att
431 mammografi och livmoderhalscellprover ska erbjudas alla kvinnor utan krav på
432 remiss samt att även kvinnor över 74 år kallas till mammografi kontinuerligt,
433 livet ut. Förbundsstyrelsen avser inte att ändra detta, utan kommer fortsätta att
434 driva den linjen.

435 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

436 att instämna i motionens intentioner.

437

438 **Motion 11**

439 **Elever som lär sig om psykisk hälsa mår bättre**

440 Rapporter om att psykisk ohälsa bland barn och unga ökar beskrivs i media och
441 av professionen. Allt fler mår psykiskt dåligt och klarar inte skolans och
442 samhällets krav. Våra ungdomar är vår framtid och måste satsas på och ges
443 möjligheter till god hälsa.

444 Folkhälsomyndigheten har kartlagt studier av skolans betydelse för elevers
445 inåtvända psykiska problem: allt från lindriga problem som, som lättare oro och
446 nedstämdhet, till allvarliga problem som diagnostiserad sjukdom som depression
447 eller ångestsyndrom. Man beskriver i en rapport att sådana inåtvända psykiska
448 problem är ganska vanliga bland barn och unga. "Vi vet att de som drabbas tidigt
449 i livet riskerar negativa konsekvenser"

450 Men när skolan lär barnen om psykisk hälsa och hur detta kan hanteras, - både
451 egna och andras - minskar de inåtvända problemen visar Folkhälsomyndighetens
452 rapport. Kartläggningen ger inte svar på frågan hur skolan kan gå tillväga. I
453 bland annat Danmark och Finland bedriver skolan obligatorisk hälsoundervisning
454 som inkluderar psykisk hälsa från förskoleklass och genom hela grundskolan.

455 Skolan är en viktig del i arbetet att förebygga psykisk ohälsa. Detta kan vara en
456 möjlighet att minska ohälsa bland barn och unga.

457 Jag yrkar:

458 att obligatorisk hälsoundervisning enligt modell från Finland och

459 Danmark införs inom förskola och grundskola

460 att motionen skickas vidare till Centerkvinnornas förbundsstämma.

461 *Monica Hansson*

462 *Centerkvinnorna i Falkenberg*

463 **Distriktsstyrelsens yttrande:**

464 Motion Psykisk ohälsa bland barn och ungdomar ökar

465 Psykisk ohälsa bland barn och ungdom ökar, allt fler barn mår dåligt. För
466 Centerkvinnorna i Halland finns frågan om barns hälsa på agendan, därför ser vi
467 det viktigt att alla former av insatser som kan förebygga psykisk ohälsa bedrivs.
468 Våra barn är vår framtid.

469 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

470 att bifalla motionen och vidarebefordra den till förbundsstämman

471 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

472 Motionären tar upp frågan om psykisk ohälsa bland barn och unga och föreslår

473 att införa en obligatorisk hälsoundervisning enligt modell från Finland och

474 Danmark inom förskola och grundskola. Förbundsstyrelsen delar motionärens

475 problembild. Det är viktigt att förebygga psykisk ohälsa i tidig ålder.

476 Centerkvinnorna ser det som särskilt angeläget då psykisk ohälsa bland unga

477 tjejer har ökat dramatiskt de senaste åren och det är på så sätt en

478 jämställdhetsfråga. Centerkvinnorna driver sedan tidigare att samtliga elever i

479 grundskola och gymnasium erbjuds en tid för hälsosamtal hos skolans kurator

480 eller psykolog. Likaså driver Centerkvinnorna att sex- och relationskunskap ska

481 införas som eget ämne. Motionen föreslår ytterligare ett steg. Huruvida

482 hälsosamtal eller hälsoundervisning är bäst lämpat och vad som är genomförbart

483 behöver undersökas vidare.

484 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

485 att instämma i motionens intentioner.

486

487 **Motion 12**

488 **Stärka elevhälsan i grundskolan med en fysioterapeut**

489 I skollagen har en samlad elevhälsa införts med krav på tillgång till skolläkare,

490 skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk

491 kompetens. Här till borde kravet på att varje huvudman ska ansvara för att

492 eleverna får tillgång till en fysioterapeut. Fysioterapeuten ska ingå i

493 elevhälsoteamet och vara anställd på samma förutsättningar som övriga

494 professioner i elevhälsoteamet. I en värld där unga människor blir allt mer
495 stillasittande, övervikten ökar och den psykiska ohälsan bland elever och lärare
496 ökar fyller fysioterapeuten en viktig roll. Fysioterapeuten kan även arbeta med
497 de barn som har motoriska svårigheter vilket påverkar deras inläring.

498 Motionärerna vill därför att Centerpartiet utreder hur:
499 - skollagen kan ändras så att det blir huvudmannens ansvar att elevhälsan stärks
500 med kravet att en fysioterapeut ingår i elevhälsoteamet.

501 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

502 2020-02-02

503 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
504 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

505 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

506 Motionärerna berör frågan om att stärka elevhälsan i grundskolan.
507 Centerkvinnorna delar motionärens uppfattning om att huvudmännen måste ta
508 ett ökat ansvar för barns och ungas fysiska aktivitet. Flickor rör sig dessutom
509 mindre än pojkar och de idrottar inte i samma stora utsträckning. Det är en
510 viktig hälso- och jämställdhetsfråga. Att fysisk aktivitet förebygger och påverkar
511 den psykiska hälsan är belagt med forskning. Att skolan i större utsträckning
512 måste arbeta med att uppmuntra till fysisk aktivitet är vi överens om.
513 Förbundsstyrelsen anser dock att kommunala företrädare kan organisera detta
514 på olika sätt utifrån lokala förutsättningar. Huruvida fysioterapeuter eller andra
515 ska ingå i ett elevhälsoteam måste därför vara upp till respektive huvudman.
516 Centerkvinnorna anser att skollagen behöver utvecklas så att kravet på
517 jämställdhet vad gäller fysisk aktivitet tydliggörs ytterligare.

518 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

519 att instämna i motionens intentioner.
520 att skollagen utvecklas så att kravet på jämställd fysisk aktivitet
521 tydliggörs.
522

523 **Motion 13**

524 **Agera för tjejers hälsa!**

525 Enligt den svenska folkhälsopolitiken är barn och unga en prioriterad målgrupp.
526 Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga
527 förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och eliminera de
528 påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

529 Folkhälsomyndighetens senaste mätning, som publicerades i början på 2019,
530 visade att bara 14 procent av de svenska skoleleverna dagligen går, cyklar,
531 leker, åker skridskor, spelar fotboll, dansar eller på annat sätt rör på sig så att
532 pulsen går upp. Det är alltså få barn som kommer upp i den rekommenderade
533 nivån av 60 minuters fysisk aktivitet om dagen. Flera studier utöver detta har
534 också visat att få barn kommer upp i den dagliga rekommenderade nivån av
535 fysisk aktivitet på 60 minuter, och i ett antal studier ses en sjunkande trend där

536 barn och unga rör sig mindre idag än för 15-20 år sedan. Tonårstjejer är de som
537 rör sig allra minst, bara 1 av 10 tonårstjejer kommer upp till rekommendationen
538 enligt Pep-rapporten från Generation Pep.

539 Den första nationella studie som använt rörelsemätare visade bland annat att
540 endast 44 procent av pojkarna och 22 procent av flickorna nådde
541 rekommendationen om fysisk aktivitet (2017). Pojkarna i årskurs fem var de
542 som enligt studien var mest aktiva. Minst aktiva var de äldsta flickorna på
543 gymnasiet. I den gruppen var det endast 14 procent av flickorna som rörde sig
544 tillräckligt. Gymnasieeleverna tillbringade dessutom närmare 80 procent av sin
545 tid i stillasittande, vilket gällde både flickor och pojkar.

546 Förutom att förebygga hjärt-och kärlsjukdomar kan fysisk aktivitet minska risken
547 för att drabbas av diabetes typ 2. Vi vet också att fysisk aktivitet hos barn kan
548 förbättra den mentala hälsan. Även i vuxen ålder bidrar fysisk aktivitet till en rad
549 ytterligare hälsofördelar, bland annat minskar risken att utveckla benskörhet och
550 flera cancerformer. Ökad fysisk aktivitet har också mer omedelbara positiva
551 effekter, till exempel visar studier att elevers skolprestationer och den kognitiva
552 förmågan förbättras av fysisk aktivitet.

553 Efter Anders Hansens sommarprat i P1 sommaren 2019 vet vi också att fysisk
554 aktivitet kan ha stor effekt även på vårt psykiska mående och lindra symptom
555 som depression och ångest. Med tanke på att tonårsflickor även är
556 överrepresenterade gällande den psykiska ohälsan finns alla skäl till att agera för
557 att öka tonårstjejjers fysiska aktivitet.

558 Därför yrkar jag på:

559 att Centerkvinnorna driver frågan om tonårstjejjers fysiska hälsa och
560 fysisk aktivitet.

561 att Centerkvinnorna verkar för att högstadieskolor och gymnasieskolor i
562 högre utsträckning inför rörelsepauser och fysisk aktivitet som en del
563 av skolundervisningen.

564 att Centerkvinnorna verkar för att spontanidrottsplatser, lekplatser och
565 parklekar som byggs anpassas med ett tydligt
566 jämställdhetsperspektiv efter både tjejers och killars intressen.

567 att Centerkvinnorna verkar för att i byggandet av spontanidrottsplatser
568 även ta hänsyn till säkerhetsaspekter så som belysning och säkra
569 färdvägar.

570 att Centerkvinnorna verkar för att mer pengar skall gå till
571 idrottsföreningar där tjejer är överrepresenterade, så som hästidrott.

572 att Stockholms Centerkvinnor sänder motionen vidare till
573 Centerkvinnornas Förbundsstämma.

574 *Emma Blomdahl Wahlberg*

575 *Stockholms Centerkvinnor*

576 Stockholms Centerkvinnors styrelse föreslår årsmötet att bifalla motionen.
577 Årsmötet beslutar bifalla motionen och skickar den till förbundsstämman.

578 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

579 Motionären tar upp frågan om tjejers fysiska hälsa. Förbundsstyrelsen delar
580 motionärens problembeskrivning om att utvecklingen om mindre fysisk aktivitet
581 bland unga är oroande. Det är viktigt att denna utveckling tas på allvar och att
582 olika samhällsinsatser görs för att stävja trenden. Att fysisk aktivitet får positiva
583 effekter på en rad områden är väl dokumenterat. Att ökad fysisk aktivitet också
584 kan bidra till att minska den psykiska ohälsan bland tjejer är därför ett viktigt
585 skäl. Tjejers idrottande måste uppmuntras och det måste finnas ett brett utbud
586 av idrottsaktiviteter. Centerkvinnorna driver sedan tidigare att det behövs en
587 nationell jämförelse för flickor och pojkers idrottande och likaså att
588 kommunernas aktivitetsbidrag ska villkoras av ett aktivt jämställdhetsarbete.
589 Idrotten är störst inom det svenska föreningslivet och det är därför så viktigt att
590 den kommer alla till del, oavsett kön.

591 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

592 att bifalla motionen.

593 **Motion 14**

594 **Vårdgarantin**

595 Detta gäller enligt den nationella vårdgarantin:

596 *Kontakt med primärvården samma dag*

597 *Samma dag som du söker vård ska du få kontakt med till exempel en*
598 *vårdcentral. Kontakten kan ske till exempel genom ett telefonsamtal, ett besök*
599 *eller ett videosamtal.*

600 ***Inom tre dagar ska du få en medicinsk bedömning av en legitimerad*** 601 ***vårdpersonal i primärvården***

602 *Du ska få en medicinsk bedömning av en läkare eller annan legitimerad*
603 *sjukvårdspersonal i primärvården inom högst tre dagar. Det är den vårdpersonal*
604 *som du först har kontakt med som avgör om den medicinska bedömningen ska*
605 *göras av en läkare eller av till exempel en sjuksköterska, psykoterapeut eller*
606 *fysioterapeut*

607 *Besök i den specialiserade vården inom 90 dagar*

608 *Du ska få en tid för ett första besök i den specialiserade vården inom 90 dagar,*
609 *om du har fått en remiss för det. Samma tidsgräns gäller om du själv har sökt*
610 *vård på en öppen specialistvårdsmottagning. Ibland kan specialistmottagningen*
611 *välja att hänvisa dig till någon annan vårdmottagning.*

612 *Behandling påbörjad inom 90 dagar*

613 *Efter det att läkaren tillsammans med dig har beslutat om en viss behandling, till*
614 *exempel en operation, ska du få en tid för det inom 90 dagar.*

615 Allt det här låter betryggande och jättebra.

616 Men verkligheten är något annorlunda.

617 Ett exempel: Du får träffa en specialist inom tre månader, han/hon gör en fysisk

618 undersökning och konstaterar att "Det går inte att bestämma vad dina besvär
619 orsakas av utan att ha ett provsvar/röntgenutlåtande, så jag skickar en remiss.
620 För att spara tid meddelar du oss så fort du fått datum för
621 undersökningen/röntgen, så sätter vi upp ett nytt återbesök åt dig."

622 JÄTTEBRA! Inte sant? Du åker hem och tänker "äntligen har jag kommit så långt
623 att jag kan få en diagnos och behandling så jag kan fungera normalt igen!"

624 Dagarna går, de blir veckor och du hör ingenting. Du skriver kanske via
625 vårdguiden 1177 och undrar om det finns någon prognos för när du kan få din
626 undersökning/röntgenundersökning. Och du får svar "Din remiss har kommit hit,
627 du är uppsatt på ÅB (återbesök?) och vi skickar en kallelse när det blir aktuellt".

628 OK, du fortsätter att vänta och stoppar i dig rekommenderade tabletter för att
629 klara vardagen. Och så kommer du ihåg – VÅRDGARANTIN!!! Den garanterar ju
630 vård inom tre månader! Trodde du ja!

631 MEN

632 *Vårdgarantin gäller inte för återbesök.*
633 *Vårdgarantin gäller inte om du av medicinska skäl bör vänta längre än garantins*
634 *tidsgränser.*
635 *Vårdgarantin gäller inte för medicinsk service, till exempel*
636 *laboratorieundersökningar.*
637 *Vårdgarantin gäller inte för utredningar och undersökningar som till exempel*
638 *röntgen, provtagningar och tester.*
639 *Vårdgarantin gäller inte när du ska få ett hjälpmedel, med undantag av*
640 *utprovning av hörapparater.*
641 Alltså kan resultatet av det första specialistbesöket bli att du får vänta i flera
642 månader på den efterlängtdade kallelsen så du kan meddela
643 specialistmottagningen att du fått det efterlängtdade datumet. Och så tror du att
644 du snabbt ska bli kallad dit.

645 Men, än en gång.
646 Vårdgarantin gäller ju inte för återbesök och specialistmottagningarna är också
647 överbelastade, det är ont om specialister på många nivåer. Så det står skrivet i
648 stjärnorna hur länge du ska fortsätta knapra tabletter och dras med dina besvär.
649 Ofrånkomligt blir du inte bättre med tiden, en snabb diagnos skulle säkert göra
650 skillnad och förhoppningsvis förkorta en kommande behandlingstid, kanske
651 rentav kunna hänvisa en patient till annan, snabbare, vårdform.

652 Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att Centerkvinnorna och -partiet
653 arbetar för:
654 att vårdgarantin utvidgas till att omfatta även behövliga undersökningar
655 som röntgen- och provtagningar samt återbesök hos remitterande
656 läkare.

657 *Söderhamn den 8.1.2020*
658 *Berit Magnusson, Söderala Centerkvinnor*

659 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

660 Motionären tar upp frågan om att utvidga vårdgarantin. Vad som ingår i
661 vårdgarantin skiljer sig mellan olika regioner. Precis som motionären påpekar så
662 gäller den varken återbesök eller röntgen. Centerkvinnorna är en feministisk
663 organisation och ska aktivt verka för jämställdhet i samhället i enlighet med
664 beslutade stadgar. Motionärens fråga är inte en specifik jämställdhetsfråga. Även
665 om förbundsstyrelsen ser att många kvinnor kan drabbas av långa väntetider, så
666 är det inte könsrelaterat. Frågan bör därför skickas vidare till Centerpartiet.
667 Däremot anser förbundsstyrelsen att det är orimligt att patienter får vänta flera
668 månader på uppföljning. Förbundsstyrelsen vill dock poängtera att det är viktigt
669 att sjukdomar som drabbar kvinnor och kvinnorelaterade sjukdomar ska utredas
670 och behandlas skyndsamt.

671

672 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

673 att instämma i motionens intentioner

674 att skicka motionen vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

675

676 **Motion 15**

677 **Svensk lösning på vård kräver resurser, uppföljning och samarbete. Nu.**

678 För ca 10 år sedan tog Sveriges Riksdag beslut om att vård inte skulle bedrivas
679 med nationella handlingsplaner utan med självstyrande regioner, NPO Nationella
680 programområden och kunskapscentrum. Vi tillsammans med Polen är de enda
681 som inte har nationella handlingsplaner, strategier eller riktlinjer. Det betyder ett
682 utökat ansvar för Sveriges politiker då den kunskapsinhämtning som behövs inte
683 har något att jämföras med. Det betyder även ett ansvar att förmedla resurser
684 till de centrum som ska ha övergripande kunskaper för de programområden som
685 de är tilldelade inom regionerna och det kräver samarbete emellan.

686 Cancervården med sju RCC Regionala Cancer Centrum har ett årligt bidrag med
687 500 miljoner kronor. Det slog regeringen fast i 2019 års höstbudget och avsatte
688 därför 500 miljoner kronor per år från och med 2020 till att utveckla vården,
689 tillgängligheten och jämlikheten inom cancerområdet.

690 – Det här är ett mycket positivt besked som visar att det arbete som vi driver
691 och samordnar inom SKR och de regionala cancercentrumen – tillsammans med
692 regionernas samlade cancervård – är viktigt och framgångsrikt, säger Hans
693 Hägglund, cancersamordnare vid Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och
694 ordförande för Regionala cancercentrum i samverkan.

695 Regeringen anser att det nationella systemet med standardiserade vårdförlopp
696 har visat på goda resultat och har bidragit till att tillgängligheten till
697 cancervården ökat, trots de stora utmaningar som vården står inför. Regeringens
698 satsning för att förbättra tillgängligheten och minska de regionala skillnaderna
699 inom cancervården ska därför fortsätta. Utöver satsningen på tillgänglighet
700 genom standardiserade vårdförlopp kommer regeringen från och med 2020 att

701 avsätta medel för att stärka patienten genom alla centrala skeden kopplat till
702 cancer.

703 Så långt utmärkt, men satsning på CSD Centrum för Sällsynta Diagnoser, var tog
704 den vägen? I enlighet med rekommendationen från EU:s ministerråd från 2009
705 var det tänkt att en nationell handlingsplan skulle vara klar 2013, men var är det
706 svenska alternativet för dessa patienter? Vi pratar om cirka
707 500 000 patienter som idag har en sällsynt diagnos. Inräknat med anhöriga, runt
708 tre miljoner människor som har ett behov av diagnosticering, vård och stöd. Det
709 finns mellan 6000 – 8000 olika diagnoser och där patienter kan ha både flera
710 symtom som diagnoser inklusive en sällsynt cancer. Att då genom dessa centrum
711 tillsammans ge ett adekvat och jämlikt, nationellt samordnat vårdutbud till alla
712 som har sällsynta diagnoser är livsviktigt och måste därför få resurser att arbeta
713 med och personal anställd.

714 Ansvariga arbetar med upplägg på sin fritid eller utöver sitt ordinarie arbete
715 berättar Anna Wedell, professor i medicinsk genetik vid Karolinska institutet samt
716 överläkare och verksamhetschef vid Centrum för Medfödda Metabola Sjukdomar
717 (CMMS) vid Karolinska Universitetssjukhuset. Hon är även affilierad till Scilifelab,
718 ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien samt ledamot av Nobelkommittén för
719 fysiologi eller medicin samt ordförande för NPO Sällsynta sjukdomar. Planering
720 för upplägg har därför pågått över 10 år.

721 2018 avsattes 10 miljoner för uppstart och vidare 10 miljoner kronor per år. Det
722 är för lite resurser både ekonomiskt och med personal som ger en ohållbar
723 situation. Att få en kontinuerlig verksamhet med personal, för ändamålet
724 specifika lokaler och system som ger möjligheter för vårdutveckling, forskning
725 och kliniska prövningar inom området är inte möjligt.

726 Inom EU finns idag insatser, strategier, handlingsplaner som innehåller
727 ekonomiska resurser i syfte att effektivisera och öka rättvisan för hur patienter
728 med sällsynta sjukdomar och deras närstående blir bemötta och behandlade. Att
729 få rätt diagnos i rätt tid. Stärka samordning och patientperspektivet. En sällsynt
730 diagnos kan betyda att det finns färre än fem personer inom hela EU eller i
731 världen. Det kan även betyda att läkare och vård inte finns inom Sveriges
732 gränser. Därför är samordning och samarbete viktigt. De expertteam som finns
733 bör även innefatta experter från Sverige och svenska läkares möjlighet till
734 samarbete. Att idag kräva svensk evidens från svensk forskning är inte bara en
735 förlegad inställning utan en omöjlighet. Samarbete över gränser är nödvändigt
736 och finns med i de direktiv som länderna har tagit fram.

737 Socialminister Lena Hallgren var tydlig senast 29 februari i år att återgå till
738 nationella handlingsplaner är inte ett alternativ.

739 Därför vill jag att Centerkvinnorna driver frågan om:

740 att snarast resurser fördelas till Centrum för Sällsynta Diagnoser CSD för
741 ett långsiktigt och på allvar, planerat arbete för att patienter inom
742 området ska få en adekvat behandling och omsorg.
743 att öppna upp för samarbete inom EU för patienter med diagnoser och
744 som behöver vård i annat EU-land då experterna inte finns i Sverige
745 eller vårdplatser behövs av okunskaper, platsbrist eller tekniska
746 förutsättningar.
747 att det utarbetas en jämförelsemöjlighet för att vi inom svensk sjukvård
748 ska förstå om vi är på rätt väg när nationella handlingsplaner inte längre
749 används likt övriga EU.

750 *IngMarie Bohmelin*
751 *Sundbyberg den 9 mars 2020*

752 **Förbundsstyrelsens yttrande**

753 Motionären tar upp frågan om att det behövs resurser till Centrum Sällsynta
754 Diagnoser, CSD. Det är en viktig fråga. Centerkvinnorna är en feministisk
755 organisation och ska aktivt verka för jämställdhet i samhället i enlighet med
756 beslutade stadgar. Förbundsstyrelsen ser ingen tydlig jämställdhetskoppling till
757 motionärens fråga om Centrum för Sällsynta Diagnoser, utan anser att det är en
758 fråga att driva inom Centerpartiet.

759 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

760 att instämma i motionens intentioner.
761 att skicka motionen till Centerpartiets riksdagsgrupp.
762

763 **Motion 16**

764 **Blodbank att nyttja**

765 För cirka två tusen år sedan skedde en genmutation bland kelterna. Den
766 mutationen gav en sjukdom som kallas för hemokromatos. Arvingarna finns i
767 Sverige genom valloner och medborgare på de brittiska öarna som kom till vårt
768 land. Mutationen är ärftlig och ger ett överskott i kroppen av järn och som botas
769 genom att tömmas på blod. I Sverige testas patienter med för högt ferritinvärde
770 (över 30 om du har hemokromatos mot normalt 130) för tre mutationer, i
771 världen 69.

772 Varje patient ska i snitt tömmas fyra gånger per år på en halv liter blod. I dag
773 finns kanske 1500 kända patienter i landet. Det är en sällsynt sjukdom med få
774 läkare som har kunskap. Karolinska Huddinge, Capio St Göran och Ersta diakoni,
775 alla i närheten av Stockholm.

776 Oftast så töms blodet på ett sjukhus och sen slängs, istället för att tas om hand
777 för att fylla på den blodbank som är i ständigt behov. Hemokromatos ger inte i
778 sig någon påverkar på kvalitet. Men Blodcentraler med flera har inte i sitt
779 uppdrag att ta om hand eller förenkla rutinerna kring dessa patienter.

780 Därför vill jag att Centerkvinnorna driver frågan om:
781 att rutiner för att tillvarata det blod som töms i de fall som patient även
782 har ett behov utifrån sjukdom, att tömmas och då det inte är
783 påverkat av annat, användas i blodbanken.
784 att Sverige öppnar upp för samarbete mellan EU-länder för att identifiera
785 sällsynta sjukdomar likt hemokromatos för att hitta personer med
786 sjukdomen inklusive senaste mutationerna. För att i på så sätt
787 identifiera fler och i slutändan förlänga liv.

788 *Sundbyberg 8 mars 2020*

789 *IngMarie Bohmelin*

790 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

791 Motionären tar upp frågan om att patienter med vissa sjukdomar töms på blod
792 regelbundet, men att blodet inte tas tillvara. Motionären föreslår därför att blodet
793 istället skulle tas tillvara i en blodbank och att ett samarbete mellan EU-länder
794 skapas. Det är en viktig fråga. Centerkvinnorna är en feministisk organisation
795 och ska aktivt verka för jämställdhet i samhället i enlighet med beslutade
796 stadgar. Förbundsstyrelsen ser ingen tydlig jämställdhetskoppling till
797 motionärens fråga om blodbank. Det är snarare en fråga att driva inom
798 Centerpartiet.

799 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

800 att instämma i motionens intentioner
801 att skicka motionen till Centerpartiets riksdagsgrupp.

802

803 **Motion 17**

804 **Könsdysfori på barn och unga**

805 På 10 år har könsdysfori eller även kallat könskorrigering på barn och ungdomar
806 ökat med 2500 procent. Det är i yngre åldrar och övervägande bland flickor som
807 ökningen är störst. Att gå in och ändra kön i pubertetsåldern kan bli
808 problematiskt. Är man säker i tidig ålder och kan se vad det innebär att byta
809 kön? Hormonbehandling är inte okomplicerad, med biverkningar och stor
810 inverkan på den naturliga utvecklingen och en del i den process som i vissa fall
811 inbegriper en operation som man ser fram mot. Att i tidig ålder låsa sig för detta
812 gör att man riskerar stänga sig för andra alternativ som kunde vara väl så bra
813 för framtida anpassning och hälsa. Det är ett livslångt beslut och det har visat sig
814 att ungdomar som ångrat sin könskorrigering har ökat. Där blir det komplicerat
815 och kan leda till livslång traumabehandling. För att undvika problem inför
816 framtiden bör information och samtal föregå även med föräldrar där de kan vara
817 stöd och även bli involverade i förberedande undersökningar innan barnet fyllt 18
818 år. Könskorrigeringens program pågår under flera år.

819 Ministrarna Annika Strandhäll (S) och Alice Bah Kuhnke (MP) presenterade 2018
820 ett lagförslag som helt tog sin utgångspunkt i den enskildes självidentifikation.

821 Man vill sänka åldern för när könsoperationer skulle vara tillåtna från 18 till 15 år
822 och göra juridiskt könsbyte möjligt från 12 års ålder.

823 Därför yrkar vi:

824 att samtal bör börja tidigast vid 18 års ålder när ungdomen gått igenom
825 puberteten. Innan dess kan man ha kontinuerliga samtal med
826 ungdomen för att följa och stödja personen i sin integritet.

827 att föräldrar/vårdnadshavare är involverade under hela behandlingstiden
828 som stöd.

829 att ta fram uppföljning/utvärdering vid vilka åldrar könskorrigeringarna
830 börjar och i hur stor grad och eventuella biverkningar ungdomarna
831 fått.

832 *Centerkvinnorna i Falkenberg*

833 *Anette Ivarsson, Krogsered*

834 *Ann-Margret Kristensson, Falkenberg*

835 *Monica Hansson, Årstad*

836 **Förbundsstyrelsens yttrande**

837 Motionärerna tar upp frågan om könsdysfori. Att uppleva att könsidentiteten inte
838 stämmer överens med det fysiska könet – könsdysfori - innebär ofta en svår
839 psykisk påfrestning. Det är angeläget att varje individ i den berörda gruppen får
840 tillgång till god hälso- och sjukvård och ett bra bemötande. Unga minderåriga
841 personer befinner sig i en intensiv utvecklingsperiod i livet, där vare sig hjärnan
842 eller kroppen är helt färdigutvecklade. För den som dessutom lider av lider av
843 psykisk ohälsa kan detta bidra ytterligare till osäkerhet kring den egna
844 identiteten. Frågan är ytterst komplex och har diskuterats de senaste åren.
845 Förbundsstyrelsen instämmer i den problembild som beskrivs i motionen. Att
846 lyssna på barn och unga är dock viktigt och deras upplevelser och känslor ska
847 inte negligeras. En könskorrigering är ett stort och oåterkalleligt ingrepp, vilket
848 kräver stor sakkunskap och respekt. Förbundsstyrelsen ser behov av ytterligare
849 kunskap på området.

850 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

851 att bifalla motionen

852 att Centerkvinnorna verkar för mer forskning på området.

Kommitté 4 Äldre frågor

853 **Motion 18**

854 **Angående pensionen ska ge en rimlig levnadsstandard.**

855 Idag är det en stor grupp människor som har en otrygg vardag p. g. a. att de vet
856 inte hur pensionspengarna ska räcka till alla utgifter. Många har varit
857 egenföretagare, hemmafruar och deltidsarbetare.

858 Full garantipension är 7 690 kronor per månad för den som är gift och 8 597
859 kronor per månad för den som är ogift (beloppen gäller 2020), tycker man det är
860 för lite och tvingas fortsätta arbeta efter 65 år så sjunker garantipensionen.

861 Vi yrkar på att Centerkvinnorna ska arbeta för:

862 att höja garantipensionen.

863 att utreda effekterna av att inte sänka garantipensionen för den som
864 behöver arbeta för att klara sig, som enbart i botten har
865 garantipensionen.

866 att höja grundavdraget till 100 000:-/år. Så att pensionärerna kan leva
867 på sin pension och få en rimlig levnadsstandard.

868 *Centerpartiet och Centerkvinnorna i Rödeby*

869 2020-02-02

870 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
871 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

872 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

873 Motionärerna tar upp frågan om kvinnors pension. Kvinnors ekonomiska frihet är
874 en av Centerkvinnornas tre politiska friheter. Äldre kvinnors ekonomi är ett av
875 Centerkvinnornas politiska fokus inför förbundsstämman 2020. Garantipensionen
876 har nyligen höjts och förbundsstyrelsen välkomnar den höjning av
877 garantipensionen och bostadstillägget som trädde i kraft i januari 2020. Det ska
878 alltid löna sig att arbeta framför att inte göra det och det ska synas på
879 pensionen, det benämns som respektavstånd. Att åtgärder i pensionsystemet
880 sker med ett bibehållet respektavstånd till dem som har arbetat ett helt liv, men
881 med låg lön, är ett viktigt perspektiv för Centerkvinnorna att ha med.

882 Förbundsstyrelsen har även tagit fram förslag som syftar till ett mer jämställt
883 uttag av föräldraledighet och vård av sjukt barn, VAB, eftersom vi vet att
884 frånvaro från arbetet får direkt påverkan på såväl livsinkomst som pension. Den
885 grupp pensionärer som lever med lägst ekonomisk standard utgörs till största
886 delen av kvinnor. För Centerkvinnorna är det en prioriterad fråga och i det
887 jämställdhetspolitiska programmet föreslår förbundsstyrelsen en rad
888 förbättringar för den här gruppen.

889 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

890 att instämna i intentionerna.

891

892 **Motion 19**

893 **Lag om vård av nära anhörig**

894 Vi vill införa en lag VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG. Lagen om vård av nära anhörig
895 (VAN) ska fungera på samma sätt som VAB. Den som ska vårda en nära anhörig
896 ska beviljas ledigt från jobbet och söka ersättning från Försäkringskassan. I
897 dagsläget är det många som vårdar anhöriga, men som får ta av semesterdagar
898 eller sjukskriva sig själva. Detta drabbar ofta kvinnor, då de oftare vårdar
899 anhöriga. Den nya lagen skulle göra samhället mer jämställt och din ekonomiska
900 situation skulle inte avgöra om du kan ta ledigt för att vårda dina anhöriga. Det
901 skulle skapa ett mer hälsosamt liv att kunna kombinera dessa två roller som
902 yrkesverksam och anhörig. Kort fakta om VAB: VAB är en förkortning av Vård Av
903 Barn Lag (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn 8 mån. – 12 år. VAB är
904 rätten att stanna hemma från jobbet och ta hand om ditt sjuka barn utan att gå
905 miste om lön eller a-kassa. VAB=120 dagar / år.

906 Vi yrkar på att:

- 907 - en lag med namnet VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG införs.
- 908 - regler utarbetas så att ersättning utgår från Försäkringskassan.
- 909 - 10 dagar/år införs på försök.
- 910 - utred hur införandet, utformandet av VAN skulle kunna se ut.

911 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

912 2020-02-02

913 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
914 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

915 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

916 Motionären tar upp frågan om vård av nära anhörig och föreslår att en ny lag
917 införs för att bättre reglera detta. Att kvinnor oftare än män väljer att gå ner i
918 arbetstid för att ge omsorg till sina föräldrar eller till sin partner är en viktig
919 jämställdhetsfråga som beskrivs ytterligare i Centerkvinnornas
920 jämställdhetspolitiska program. Förbundsstyrelsen delar motionens
921 problembeskrivning och vill bland annat se nationella riktlinjer för anhörigomsorg
922 i syfte att få till stånd en jämnare fördelning av anhörigansvaret och tydliggöra
923 regelverket kring anhörigomsorgen. Centerkvinnorna vill också att fler företag,
924 kommuner och regioner blir anhörigvänliga arbetsgivare samt att bättre stöd
925 ges, ekonomiskt, socialt och tekniskt, samt att bättre information ges till
926 anhöriga som vårdar och ger omsorg.

927 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

- 928 att instämna i intentionerna.
- 929 att nationella riktlinjer för anhörigomsorgen tas fram.

930 **Motion 20**

931 **Omfördela pensionsavsättning under föräldraledighet**

932 Det borde vara självklart att den förälder som väljer att vara hemma också ska
933 få en skälig pensionsavsättning under de första två åren av barnets levnadsår
934 men så är det inte idag. Dagens regelsystem vid föräldraledighet och för
935 avsättning till pensionssystem från intjänande medel gör att många
936 småbarnsföräldrar, i synnerhet kvinnor, tappar pensionsgrundad ersättning som
937 är viktig för senare del i livet. Föräldraförsäkringen erbjuder både fasta dagar för
938 varje förälder men också valfrihet till föräldrar att överlämna resterande dagar
939 till ena parten och därmed välja vem som ska vara hemma under de första åren
940 med barnet/barnen. Valfriheten är viktig att värna om då varje familjesituation
941 är unik och det ska vara upp till föräldrarna att själva sinsemellan bestämma.
942 Därför ska likvärdiga förutsättningar skapas genom lagstiftning och regelverk för
943 en mer rättvis och jämställd fördelning av pensionsavsättningar också för den
944 part som är hemma med barnen. I synnerhet för de föräldrar som är
945 ensamstående är behovet viktigt att reglera pensionsavsättning för framtiden.

946 Jag yrkar på:

- 947 att Centerkvinnorna ställer sig bakom förslaget att Centerpartiet ska
948 driva på för att jämställda och lika förutsättningar ska gälla för
949 pensionsavsättning vid uttag av föräldradagar under barnets/barnens
950 två första levnadsår för föräldrar oavsett vem som tar ansvaret att
951 vara hemma eller arbetar och så även för ensamstående föräldrar.
- 952 att Centerkvinnorna ställer sig bakom förslagen att Centerpartiet
953 nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning för en
954 sammanslagning av båda föräldrars pensionsgrundande ersättningar
955 och inkomster under barnets första två levnadsår för att uppnå en
956 jämlik fördelning av pensionsavsättning till hemmavarande förälder.
- 957 att Centerkvinnorna ställer sig bakom förslagen att Centerpartiet
958 nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning hur en
959 justering kan genomföras för pensionsavsättning för ensamstående
960 föräldrar.

961 *Upplands Väsby 2020.03.02*

962 *Ann-Christin L Frickner*

963 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

964 Motionären tar upp den viktiga frågan om pensionsrätter under föräldraledighet.
965 Ekonomisk frihet för kvinnor är en prioriterad fråga för Centerkvinnorna, där
966 pension är en viktig del. Centerkvinnorna har sedan tidigare beslutat att driva
967 frågan om att pensionsrätter automatiskt ska överlåtas under småbarnsåren från
968 den förälder som arbetar till den part som är föräldraledig eller arbetar deltid
969 inom ramen för föräldraledighetslagen. Förbundsstyrelsen står fast vid det
970 beslutet och kommer att fortsätta driva på för förändring. Grunden för
971 pensionssystemet är att var och en tjänar in till sin egen pension. Problemet är
972 att vi har en ojämsälld och ojämlig arbetsmarknad. Att informera tydligt om hur

973 var och en planerar sin ekonomi samt att avsätta mer pengar till
974 pensionssystemet är den princip som Centerpartiet har och den stödjer
975 Centerkvinnorna. Vi tycker att mer pengar från redan avsatta medel i
976 pensionsfonderna ska användas så att mer pengar kommer pensionärerna till
977 godo.

978 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

979 att avslå motionen
980 att en större andel av redan avsatta medel i pensionsfonderna utbetalas
981 i pension.
982

983 **Motion 21**

984 **Hur ser anhörigas/anhörigvårdarnas hälsosituation ut?**

985 I olika rapporter och undersökningar kan man läsa om att den största
986 sjukskrivnings orsaken är diagnosen psykiska besvär och sedan kommer även
987 ont i nacke och axlar. Sjukskrivningarna har ökat stort de senaste 5 – 10 åren
988 för just psykisk ohälsa där kvinnorna utgör den största procenten. Andelen av
989 sjukskrivningarna som beror på psykisk ohälsa har ökat från 30 procent år 2010
990 till 48 procent år 2019. Under samma tidsperiod har anhöriga som ger vård till
991 sina närstående ökat, eftersom de offentliga stöden har minskat.

992 Vård och stödinsatser ges av make/maka, döttrar, söner och barnbarn, där man
993 vet att största delen ges av kvinnor. Flera föräldrar/ensamma mammor till både
994 minderåriga och vuxna barn med olika funktionsvariationer känner en stress av
995 att inte räcka till många gånger genom att behöva hålla så många olika
996 myndighetskontakter eller kämpa för en bra skolgång.

997 Som vi vet kan vården av en närstående vara psykiskt betungande, genom stor
998 oro, skuld känslor över att inte orka eller räcka till som kan ge både sömnlöshet,
999 högt blodtryck och andra stressrelaterade sjukdomar. Många lyft och
1000 förflyttningar belastar fysiskt på kroppen med värk och spänningar som följd.

1001 Det vore av intresse och undersöka hur många som är sjukskrivna på grund av
1002 att de har en närstående som behöver deras hjälp, så att de har eller har haft en
1003 dubbel arbetsbörda som till slut inte hållit. Målgruppen anhöriga är en mycket
1004 stor heterogen grupp som skär genom hela befolkningen, genom barndom,
1005 skoltid, arbetsliv och pensionsålder. Stödet för ett hanterbart vardagsliv med ett
1006 anhörigskap är en av samhällets stora folkhälsofrågor som dessutom indikerar
1007 ett behov av att tydliggöra vikten av ett anhörigperspektiv i andra huvudmäns
1008 verksamheter som exempelvis hälso- och sjukvården, Arbetsförmedlingen,
1009 Försäkringskassan och civilsamhällets aktörer.

1010 I juli 2009, alltså för över 10 år sedan, så har socialtjänstlagens 5 kapitel 10 §
1011 om stöd till anhöriga ändrats från bör till ska som utgör en skyldighet för
1012 kommunerna att erbjuda stöd. Det är ju av stor vikt att även
1013 landstingen/regionerna i sitt ansvar arbetar med förebyggande hälsa genom att

1014 de i tidigt skede identifierar, informerar och initierar kontakt med anhöriga som
1015 har en vårdande situation till sina närstående.

1016 Därför vill jag att det arbetas med
1017 att synliggöra anhörigas hälsosituation vid besök inom primärvården och
1018 specialistsjukvården t ex genom att ställa frågan om man har en
1019 anhörigsituation.
1020 att kartlägga om stödinsatserna är utifrån anhörigas behov.

1021 *Vigge 2020-03-04*

1022 *Berit Johansson*

1023 *CK avdelning Jämtland/Härjedalen*

1024 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1025 Motionären tar upp frågan om anhörigas hälsa. Att kvinnor oftare än män väljer
1026 att gå ner i arbetstid för att ge omsorg till sina föräldrar eller sin partner är en
1027 viktig jämställdhetsfråga som beskrivs ytterligare i Centerkvinnornas
1028 jämställdhetspolitiska program. Förbundsstyrelsen delar motionärens
1029 problembeskrivning och vill bland annat se nationella riktlinjer för anhörigomsorg
1030 i syfte att få en jämnare fördelning av anhörigansvaret och att fler företag,
1031 kommuner och regioner blir anhörigvänliga arbetsgivare samt att bättre stöd ges
1032 ekonomiskt, socialt, tekniskt och att bättre information ges till anhöriga som
1033 vårdar och ger omsorg.

1034 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1035 att instämma i intentionerna

Kommitté 5 Trygghet och frihet

1036 **Motion 22**

1037 **Undvik att utlänningslagens 2-årsregel blir ett maktmedel för** 1038 **våldsutövare**

1039 Enligt utlänningslagen (2005:716) kan människor som invandrat till Sverige i
1040 syfte att ingå en samborelation eller äktenskap enbart erhålla tillfälligt
1041 uppehållstillstånd. Syftet med detta är att förhindra skenäktenskap. Regelverket
1042 gör gällande att den part som invandrat till Sverige för att ingå en relation kan få
1043 permanent uppehållstillstånd efter två år med förutsättning att förhållandet
1044 kvarstår annars riskerar denna part utvisning. Det finns dock undantag från
1045 denna så kallade
1046 2-årsregel, till exempel att den invandrade parten eller dennes barn blivit utsatt
1047 för våld eller annan allvarlig kränkning av den andre parten.

1048 I de allra flesta fall så handlar detta om kvinnor som invandrat till Sverige för att
1049 leva med en man bosatt i Sverige. Lagen har ett fullt legitimt syfte, dock är det
1050 ett regelverk som riskerar att nyttjas som maktmedel av utövare av våld i nära
1051 relation. Våldsutövare använder risken för utvisning som ett hot då dessa
1052 kvinnor riskerar utvisning om de lämnar mannen. Kvinnor vars levnadssituation i
1053 det nya landet kommer att präglas av kontroll, utanförskap, undanhållande av
1054 viktig information etcetera.

1055 Det finns som sagt en regel som gör gällande att kvinnan kan få permanent
1056 uppehållstillstånd även om hon lämnar relationen i de fall då våld eller kränkning
1057 förekommer. Men denna regel ställer en hel del krav på dessa kvinnor vad gäller
1058 bevisföring och annat. Till exempel måste våldet bevisats ha varit av varaktig
1059 och allvarlig karaktär. Detta för att denna lagstiftning inte skall kunna utnyttjas,
1060 men det kan funderas över om vi inte har nolltolerans vad gäller relationsvåld i
1061 Sverige? Sedan hör ju undanhållande av samhälls information tätt samman
1062 med våld i nära relation och det kan då funderas över i vilken mån dessa kvinnor
1063 känner till sina rättigheter.

1064 Det finns även utredningar som visar att det inte alls är många kvinnor som
1065 beviljas permanenta uppehållstillstånd med hänvisning till den så kallade
1066 våldsregeln och det har även visats bli stor skillnad i bedömningarna beroende
1067 på vem som utför dem. Inte heller är det ovanligt att våldet ses som ett uttryck
1068 för de strukturer som hänger samman med den kultur som parterna härstammar
1069 från och inte, som sig bör, ett uttryck för mäns förtryck av kvinnor generellt. Så
1070 om denna regel skall kvarstå behöver kriterierna ses över så att bedömningarna
1071 blir likvärdiga, rättssäkra och bygger på gällande kunskap inom området; våld i
1072 nära relation.

1073 Det är ett positivt steg i rätt riktning att Centerpartiet föreslår att
1074 anhöriginvandrade kvinnor skall kallas till möten med socialtjänst samt få en

1075 kontaktperson men jag frågar mig för det första om dessa kvinnor kommer att
1076 kunna ta emot detta stöd samt varför vi inte talar om att kontrollera männen
1077 som de invandrade kvinnorna skall leva med?

1078 Jag yrkar:

1079 att Centerkvinnorna skall arbeta med frågan huruvida dessa kvinnor kan
1080 ges uppehållstillstånd av egna skäl redan från start i de relationer där
1081 det förekommer våld.

1082 att verka för att prövningar av våldsregeln skall vara likartade överallt
1083 och bygga på relevant kunskap om våldet och inte subjektiva
1084 bedömningar.

1085 att verka för någon form av kontrollfunktion av den part som den
1086 invandrade kvinnan flyttar till.

1087 *Örebro 2020-02-21*

1088 *Tina Fingal Swens*

1089 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1090 Motionären tar upp frågan om när svenska män för in utländska kvinnor till
1091 Sverige under anknytning och tillfälligt uppehållstillstånd. Förbundsstyrelsen
1092 instämmer i motionärens uppfattning att lagen har ett legitimt syfte, men att
1093 regelverket riskerar att nyttjas som maktmedel av utövare av våld i nära
1094 relation. Som kvinnoförbund är det viktigt att säkra kvinnors rättigheter i
1095 Sverige, oavsett medborgarskap eller ursprung. Förbundsstyrelsen delar därför
1096 motionärens uppfattning om att tvåårsregeln behöver slopas och att kvinnor som
1097 behandlas illa i ett förhållande ska kunna lämna förhållandet utan att riskera att
1098 förlora sitt tillfälliga uppehållstillstånd.

1099 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1100 att bifalla första och andra att-satsen.

1101 att avslå tredje att-satsen.

1102 att om relationen upphör ska tillfälligt uppehållstillstånd ges i två år med
1103 krav på sysselsättning.

1104

1105 **Motion 23**

1106 **JPP bör ge stöd för kvinnors rätt att själva välja om de vill bära slöja**

1107 Nuvarande ordalydelse medför i princip att Centerkvinnorna är för ett förbud. Jag
1108 har svårt att förstå hur det kan hänga ihop med liberal feminism att fatta ett
1109 politiskt beslut om hur en människa ska klä sig. Jag menar att det snarare
1110 motverkar stegen mot en förståelse för kvinnors rätt att själva bestämma. Det är
1111 den linje jag tycker att vi ska förespråka.

1112 Rektorn har enligt skollagen en skyldighet att se till att barnen på hens skola mår
1113 bra och inte utsätts för förtryck. Får hen signaler om att ett barn utsätts för
1114 kränkande behandling ska hen dels tala med föräldrarna om det och om det är

1115 troligt att barnet far illa är hen skyldig att göra en orosanmälan till soc. Det
1116 betyder att dagens regler för rektor och skolans ansvar när det gäller kränkande
1117 behandlingar täcker in de fall där flickor tvingas bära slöja. Som liberal feminist
1118 ser jag det som viktigare att föra en debatt kring kvinnors rätt att själva välja.
1119 Jag menar att en sådan debatt är mer inkluderande och i längden har en större
1120 sannolikhet att stärka kvinnor.

1121 Skolverket har också gjort bedömningen att en kommun inte kan förbjuda slöjor
1122 då det troligen strider mot grundlagarna om religionsfrihet och yttrandefrihet.
1123 Dessutom är en av de lärdomar jag har tagit med mig när det gäller integration
1124 att vi späder på fördomarna och hatet genom att ha olika regler för människor
1125 med olika bakgrund. Ett slöjförbud riskerar att ytterligare stänga ute de som bär
1126 slöjor från en gemenskap där de kan utvecklas och stärka tron på sig själva som
1127 en bidragande del av vårt samhälle.

1128 Nuvarande formulering om slöjor i JPP är alltså olycklig enligt mig.

1129 Jag föreslår:
1130 att JPP formuleras om så att vi kan fortsätta arbetet att stödja kvinnors
1131 rätt att fatta egna beslut.

1132 Förslag till formulering:

1133 Slöja

1134 Det är kvinnans rätt att själv bestämma om hon vill bära slöja eller inte och
1135 ingen annans. Inte hennes man, inte hennes familj och inte heller ett politiskt
1136 beslut. Centerkvinnorna arbetar för att lyfta debatten så att de som arbetar i
1137 skolan ska känna stöd i sin strävan att stötta och hjälpa alla barn till att fatta
1138 egna beslut, likaväl som de vuxna kvinnor som bär slöja ska känna att de har
1139 vårt stöd att fatta egna beslut. Centerkvinnorna arbetar för att även de som bär
1140 slöja ska känna sig som en del av vårt samhälle.

1141 *Sofia Blomquist*

1142 *medlem i Centerkvinnorna Taveljö*

1143 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1144 Motionären tar upp frågan om slöja. Förbundsstyrelsen ser att frågan är
1145 komplex, men så som det jämställdhetspolitiska programmet är skrivet idag är vi
1146 emot ett generellt slöjförbud. Däremot ser vi att förskolor och skolor behöver
1147 vägledning i att hantera slöjan. Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt att
1148 tydligt visa att vi som samhälle motsätter oss hedersförtryck samtidigt som vi vill
1149 värna om religions- och yttrandefriheten. Vi måste dock kunna säkerställa att
1150 ingen flicka vare sig i förskola eller skola ska känna sig tvungen att bära slöja,
1151 utan att det måste vara av egen fri vilja. Inför förbundsstämman 2020 har
1152 styrelsen arbetat särskilt med att utveckla Centerkvinnornas politik för att
1153 motverka hedersvåld och förtryck och för att säkerställa flickors och kvinnors
1154 ekonomiska, sexuella och strukturella frihet.

1155 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1156 att instämman i intentionerna.

1157

1158 **Motion 24**

1159 **Brott mot kvinnor för att de är kvinnor ska utgöra hatbrott**

1160 Det är dags att vi i lag belyser, i dom skildrar och i straffvärdet avspeglar
1161 bakgrunden till kvinnovåldet.

1162 Bakgrund

1163 Om hatbrott

1164 Hatbrott är inte ett slags brott, utan det omfattar både brotten hets mot
1165 folkgrupp och olaga diskriminering. Hatbrott är också ett motiv som kan
1166 anläggas i princip vilket brott som helst och leda till en skärpning av straffet
1167 eftersom att gärningen i och med att den utöver det rent brottsliga också har
1168 utgjort ett hatbrott. Ett exempel kan vara misshandel, men där motivet till
1169 misshandeln är att offret är jude. Då är misshandeln extra klandervärd jämfört
1170 med en "vanlig misshandel" eftersom att det finns ett antisemitiskt motiv bakom,
1171 vilket klassificeras som hatbrott.

1172 Lagen säger idag att ett brott kan anses utgöra hatbrott om anledningen till
1173 brottet har varit att kränka en person p.g.a. hens ras, hudfärg, nationellt eller
1174 etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet
1175 eller uttryck eller annan liknande omständighet.

1176 Om mäns våld mot kvinnor

1177 Historiskt har mäns våld mot kvinnor i mångt och mycket sanktionerats av staten
1178 och den dåvarande statskyrkan genom att det har varit lagligt att ex. Våldta och
1179 misshandla sin fru. Strukturerna och könsmaktsordningen är fortfarande väldigt
1180 påtagliga i Sverige, föreställningarna om hur män får behandla kvinnor lever
1181 kvar.

1182 Studier har vidare visat att vid en majoritet av misshandelsfall i hemmet mellan
1183 män som förövare och kvinnor som offer är syftet med misshandeln att "att
1184 uppnå eller vidmakthålla dominans över kvinnan, tysta henne, skrämna henne
1185 och ha kontroll över relationen."

1186 År 2018 mördades 22 kvinnor inom parrelationen i Sverige, det utgör ca 67% av
1187 det totala antalet mördade kvinnor i Sverige år 2018. Vi vet att dessa mord ofta
1188 föregås av en lång tids misshandel. Det motiv som ligger bakom morderna är
1189 oftast samma motiv som ligger bakom misshandeln.

1190 Ett hål i lagstiftningen

1191 Med hjälp av en hatbrottsbestämmelse kommer även en enskild misshandel eller
1192 ett mord att kunna dömas ut som ett hatbrott mot en kvinna. Den enda
1193 någorlunda liknande lagstiftning som vi har idag är grov kvinnofridskränkning
1194 vilken dock tar sikte på upprepad brottslighet.

1195 Min motivering
1196 När män misshandlar, våldtar, mördar eller på något annat sätt begår ett brott
1197 mot en kvinna för att hon är kvinna så är det viktigt att motivet till brottet
1198 belyses. På samma sätt som att en jude inte ska behöva utstå kränkande
1199 behandling p.g.a. sin tro, så ska inte en kvinna behöva utstå kränkande
1200 behandling p.g.a. sitt kön. I de fall där männens syn på kvinnan, enligt det ovan
1201 beskrivna, ligger till grund för agerandet så ska brottet klassificeras som ett
1202 hatbrott. Är syftet med brottet att vidmakthålla dominans över kvinnan, så är det
1203 ett brott mot kvinnan som hon utsätts för enbart p.g.a. sitt kön. Genom att det
1204 klassificeras som hatbrott så kommer domstolarna kunna döma ut hårdare straff.
1205 Dessutom menar jag att vi dels kommer att få en ännu större normgivande
1206 effekt, dels bättre möjligheter att överblicka den verkliga orsaken bakom många
1207 brott mot kvinnor. Det är dags att vi i lag belyser, i dom skildrar och i
1208 straffvärdet avspeglar bakgrunden till kvinnovåldet.

1209 Jag yrkar
1210 att Centerkvinnorna ska verka för att "kön" ska läggas till som en grund
1211 för hatbrottsmotiv i 29 kap. 2§ 7p. Brottsbalken (1962:700).
1212 Därigenom ska brott mot kvinnor, där det bakomliggande motivet har
1213 sin grund i könsmaktsordningen, kunna bedömas som hatbrott vilket
1214 höjer straffvärdet och riktar fokus mot gärningsmannens
1215 föreställningar och hans föreställda rättigheter gentemot kvinnor.

1216 *Marielle Pettersson*
1217 *Centerkvinnorna Kävlinge-Harrie*

1218 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1219 Motionären tar upp mäns våld mot kvinnor och framför allt att
1220 könsmaktsordningen fortfarande är väldigt påtaglig i Sverige. Motionären föreslår
1221 att kön läggs till som grund för hatbrott i brottsbalken och menar att detta skulle
1222 höja straffvärdet och rikta fokus mot gärningsmannens föreställningar om
1223 kvinnor. Mäns våld mot kvinnor är en av våra största samhällsutmaningar, vilket
1224 statistiken tydligt visar. Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens
1225 problembeskrivning och att straffvärdet måste skärpas för kvinnomisshandel. Det
1226 har under det senaste året skrivits en hel del om den nya incels-rörelsen, om
1227 män som utför brott mot kvinnor då de har förvägrats sex. Det kan inte tolkas
1228 som något annat än hatbrott gentemot kvinnor. Förbundsstyrelsen anser också
1229 att något ytterligare måste till för att spegla brottets allvar och tillstyrker
1230 förslaget om att kön borde kunna utgöra grund för hatbrott i brottsbalken.

1231 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1232 att bifalla motionen.

Kommitté 6 Utbildning, makt och utrikespolitik

1233 **Motion 25**

1234 **Kontanternas användning i Sverige**

1235 Det kontantlösa samhället som vi är på väg att skapa i Sverige där banker och
1236 näringsidkare väljer att säga nej till betalning med och handhavande av
1237 kontanter skapar problem för många. Avtalsfriheten gör kunden maktlös
1238 gentemot banker, affärer, vårdinrättningar och andra näringsidkare. Grupper
1239 som får stora problem är synskadade och personer med olika
1240 funktionsvariationer. Många äldre har problem med korthantering. Att inte
1241 kunna se hur och var man trycker och att inte komma ihåg koder gör att de
1242 måste be om hjälp. Att be om hjälp innebär att man uppvisar koden till kontot
1243 för en kanske oärlig person. Förlorar man plånboken med kontanter blir förlusten
1244 mindre än att förlora kontokortet. Barn och ungdomar har lättare att förstå
1245 pengars värde då de använder kontanter i stället för kontokort. Bankkortets
1246 användning gör att vi är övervakade. Betalningen visar var vi befinner oss och
1247 även var vi handlar samt vad vi handlar. Detta är integritetskränkande! Vid
1248 samhällskriser, elavbrott och problem med uppkopplingen till nätet är betalning
1249 med kort omöjliga att utföra. Sverige har nyligen utfärdat nya sedlar och mynt,
1250 vi anser att de ska användas.

1251 Vid Vittinge Centerkvinnors årsmöte behandlades motionen och tillstyrktes.
1252 Mötet beslutade att motionen sänds till Centerkvinnornas Riksförbund och Heby
1253 kommunkrets för handläggning samt till Uppsala län Centerkvinnorna distriktet
1254 för kännedom.

1255 Vittinge Centerkvinnor kräver:

1256 att alla banker ska hantera kontanter.

1257 att kontantbetalning inte kan nekas för belopp upp till 5 000 kr.

1258 att den som nekar kontantbetalning ska erbjuda kostnadsfri faktura.

1259 *Vittinge 20200202*

1260 *Birgitta Johansson*

1261 *ordförande Vittinge Centerkvinnor*

1262 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1263 Motionären tar upp frågan om hanteringen av kontanter. Den finansiella
1264 infrastrukturen är under utveckling då omställning till ett mer kontantlöst
1265 samhälle sker. Utvecklingen mot minskad kontantanvändning går mycket fort i
1266 Sverige och i ett internationellt perspektiv är Sverige i det närmaste unikt i sin
1267 snabba omställning. Denna omställning ställer stora krav på säkra och robusta
1268 system. Ett strömavbrott eller att en banks hemsida ligger nere kan få stora
1269 konsekvenser för såväl samhället som den enskilde. Förbundsstyrelsen har
1270 förståelse för problembilden om att äldre kan ha problem med kortbetalning.
1271 Enligt den lag som trädde i kraft 1 januari 2020 ska banker ta emot kontanter för

1272 insättning och att ska se till att det finns bankomater. Vad gäller att "tvinga"
1273 företag och affärer att ta emot kontanter avstyrkte regeringen i en utredning
1274 (SOU 2018:42) med motiveringen att det innebär en för stor inskränkning för
1275 företag. Det är förbundsstyrelsens uppfattning att denna bedömning är korrekt.
1276 Statens roll på betalningsmarknaden och vilka anpassningar som behöver göras
1277 till dagens digitala betalningsmarknad är för närvarande under beredning på
1278 Regeringskansliet.

1279 En jämställdhetsaspekt att lyfta i sammanhanget är att vid kortanvändning blir
1280 människor med skyddad identitet, ofta våldsutsatta kvinnor, spårbara. För de
1281 mest skyddsbehövande krävs hög säkerhet för ett betalkort. Det kan därför vara
1282 säkrare med kontanter som inte går att spåra på samma sätt. Det finns således
1283 vinster att säkerställa med kontanthantering.

1284 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1285 att instämma i motionens intentioner

1286 att motionen skickas vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

1287

1288 **Motion 26**

1289 **Ersättare i EU-parlamentet**

1290 Demokratin är på många sätt hotad, detta måste vi förhindra. Ett sätt är att se
1291 över möjligheterna att inneha uppdrag och att ta förtroendeuppdrag ska vara lika
1292 för alla.

1293 I EU-parlamentet finns inte möjligheten att kalla in en ersättare. Det gäller
1294 oavsett om man föder barn eller blir sjuk. Vid barnafödande får man tre
1295 månaders ledigt men partiet får ingen ersättare, en orimlighet då man trots
1296 frånvaro har ansvaret kvar. Tiden för föräldraledigheten är för kort och försvårar
1297 ett jämställt uttag.

1298 Under en femårig mandatperiod kan dessutom sjukdomar göra att ersättare kan
1299 behöva kallas in. Man ska inte behöva avsäga sig uppdraget på grund av en
1300 tillfällig längre sjukdom.

1301 Vi yrkar:

1302 att Sverige driver på EU för att införa ett system med ersättare för
1303 ledamöterna i EU-parlamentet

1304 att motionen skickas vidare till Centerkvinnornas förbundsstämma.

1305 *Centerkvinnorna i Falkenberg*

1306 *Mari-Louise Wernersson, Ann-Margret Kristensson, Petra Eriksson, Maria Larsson,*

1307 *Siv Nyman*

1308 **Distriktsstyrelsens yttrande:**

1309 Motion ersättare i EU-parlamentet

1310 Distriktsstyrelsen ser positivt på motionen. Längre tids frånvaro i EU-parlamentet
1311 kan orsakas av olika skäl. Partiet drabbas, men ansvar ska inte läggas på den
1312 enskilde ledamoten.

1313 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:

1314 att bifalla motionen och vidarebefordra den till förbundsstämman.

1315 **Förbundsstyrelsen yttrande:**

1316 Motionären tar upp frågan om att europaparlamentariker inte har möjlighet till
1317 ersättare vid frånvaro om man föder barn eller blir sjuk. Vid barnafödande får en
1318 tre månaders ledighet, men partiet får ingen ersättare under den perioden.
1319 Regeln försvårar för kvinnor i barnafödande ålder att kandidera till
1320 europaparlamentet och dessutom minskar möjligheten till jämställt uttag av
1321 föräldraförsäkringen. Förbundsstyrelsen instämmer därför i motionärens förslag
1322 om att system för ersättare borde vara möjligt. Förbundsstyrelsen anser att det
1323 även borde gälla för kommissionärer.

1324 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1325 att bifalla motionen.

1326 att Sverige driver på EU för att införa ett system med ersättare för
1327 ledamöterna i kommissionen

1328

1329 **Motion 27**

1330 **Handfat på fler offentliga toaletter**

1331 Om du uppsöker en toalett på exempelvis en idrottsarena, flygplats,
1332 konferensanläggning eller nattklubb är risken idag stor att du får utträta dina
1333 behov i ett s.k. toalettås. Inne i åset finns bara en toastol – handfatet är
1334 placerat i ett rum utanför.

1335 Positivt med toalettåsen är att många toaletter får plats på ytan och på så vis
1336 kan köer minskas. Negativt med toalettåsen är att många personer, i synnerhet
1337 kvinnor, får problem när man inte har tillgång till rinnande vatten vid sitt
1338 toalettbesök.

1339 Kvinnor har mens i ungefär 2 400 dagar av sitt liv. Många kvinnor, framförallt
1340 yngre tjejer, använder menskopp när de menstruerar. Det är ett hygieniskt,
1341 ekonomiskt och miljövänligt mensskydd (en menskopp kan användas i ca 5 år
1342 vilket resulterar i att mängden avfall reduceras drastiskt jämfört med bindor och
1343 tamponger). När man tömt sin menskopp i toastolen bör man av hygieniska skäl
1344 skölja av den innan den sätts tillbaks igen. Detta blir problematiskt i ett
1345 toalettås eftersom man saknar ett handfat med rinnande vatten. Även vid byte
1346 av andra mensskydd som tampong och binda vill man omedelbart kunna tvätta
1347 händerna.

1348 Det är i och för sig inte enbart menstruerande kvinnor som är i behov av
1349 rinnande vatten vid sitt toalettbesök. Om man exempelvis behöver byta
1350 inkontinensskydd, tömma sin stomipåse eller ostört ta sin medicin behöver man
1351 också ett handfat nära tillgängligt. I dagsläget får berörda personer söka sig till
1352 en handikapptoalett som enligt lag måste ha handfat. Handikapptoaletter har
1353 många krav på tillgänglighet men en standardtoalett har oss veterligen inga krav
1354 på att vara varken användarvänlig eller anpassad efter kvinnor och deras
1355 vardagliga behov.

1356 Vi yrkar:

1357 att det vid reovering och nybyggnation ska byggas fler offentliga
1358 toaletter som har handfat. Dessa bör även tydligt skyltas upp.
1359 att motionen skickas vidare till Centerkvinnornas förbundsstämma.

1360 *Centerkvinnorna i Falkenberg*

1361 *Petra Eriksson, Ann-Margret Kristensson, Mari-Louise Wernersson, Siv Nyman,*
1362 *Maria Larsson*

1363 **Distriktsstyrelsens yttrande:**

1364 Motion handfat på fler offentliga toaletter

1365 Distriktsstyrelsen ser positivt på motionen. Tillfällen beskrivs, där en person
1366 måste uppsöka en handikapptoalett eftersom toaletter inte är utrustade med
1367 handfat. Handfat på offentliga toaletter är en standardhöjning som ska bejakas.

1368 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:

1369 att bifalla motionen och vidarebefordra den till förbundsstämman.

1370 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1371 Motionärerna tar upp frågan om att ställa krav på handfat på fler offentliga
1372 toaletter. Motionärerna menar att det idag inte finns tillräcklig tillgång till
1373 handfat, vilket är särskilt viktigt för menstruerande kvinnor. Ansvaret för
1374 utformningen av och tillgången på offentliga toaletter, så kallade hygienrum, är
1375 en kommunal angelägenhet i enlighet med plan- och byggförordningen, PBL.
1376 Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens problembeskrivning. En god
1377 handhygien är särskilt viktig för menstruerande flickor och kvinnor. Det kan
1378 tilläggas att en god handhygien är viktig oavsett kön för att minska spridning av
1379 bakterier och virus, vilket Coronakrisen särskilt har visat. Förbundsstyrelsen
1380 anser att det är ett rimligt krav att kommunerna ska säkerställa att det vid
1381 nybyggnationer och reovering finns handfat på offentliga toaletter.

1382 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1383 att bifalla motionen.

1384 **Motion 28**

1385 **Stärka studie- och karriärvägledningen i grundskolans yngre år i F-6**

1386 Alla elever ska ha rätt till kontinuerlig vägledning för att välja utbildning och
1387 yrkesinriktning. Enligt Skolinspektionens undersökningar och publikationer
1388 kartläggs att det finns omfattande brister i skolors och huvudmäns arbete med
1389 att planera och följa upp studie- och karriärvägledningen. Detta påverkar
1390 elevernas rättigheter till karriärvägledning. Därför behöver huvudmännen ges
1391 tydligare riktlinjer. I dagens skola landar ansvaret många gånger på läraren,
1392 men lärarens uppdrag behöver renodlas och undervisning stå i fokus. I studie-
1393 och karriärvägledarens yrkesroll står samtalet i fokus. Där kan elever få chansen
1394 att sitta ner och prata med någon. Läraren har inte möjligheten att sitta ner med
1395 en elev i taget. I en tid när elevernas psykiska ohälsa växer även i de yngre åren
1396 F-6, finns behov hos denna åldersgrupp. Därför fyller studie- och
1397 karriärvägledningen en viktig funktion även i de yngre åldrarna F-6. Studie- och
1398 karriärvägledaren ska ingå i elevhälsoteamet och vara anställd på samma
1399 förutsättningar som övriga professioner i elevhälsoteamet.

1400 Jag/vi föreslår distriktsstämman besluta:
1401 att skollagen ändras så att det blir huvudmannens ansvar att elevhälsan
1402 stärks med kravet att en studie- och karriärvägledare ingår i
1403 elevhälsoteamet och att alla elever i grundskolan har tillgång till
1404 denna profession i samtliga årskurser från förskoleklass - årskurs 9.

1405 *Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

1406 2020-02-02

1407 Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningsårsmöte. Motionen skickas vidare
1408 till Centerkvinnornas förbundsstämma.

1409 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1410 Motionären tar upp frågan om studie- och yrkesvägledning, SYV. Frågan om
1411 studie- och yrkesvägledning är viktig för elevers vägar framåt i livet. Vilket val
1412 som görs efter grundskolan kan påverka valmöjligheterna senare i livet. Skolan
1413 har redan idag ett stort ansvar för att elever ska kunna göra aktiva och
1414 medvetna livsval. Enligt Skollagen ska alla elever i alla skolformer, förutom i
1415 förskola och förskoleklass, ha tillgång till personal som kan ge vägledning inför
1416 val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Enligt läroplanen för
1417 grundskolan ska den utformas så att den bidrar till personlig utveckling och
1418 förbereder elever för aktiva livsval. Precis som i all annan del av grundskolans
1419 undervisning så är det viktigt att även studie- och yrkesvägledning görs med
1420 jämställdhetsglasögon för att inte begränsa elevers möjligheter och
1421 framtidsdrömmar utifrån kön. Att begränsa elevers möjligheter står i strid med
1422 skollagens inledande bestämmelser. Om skolor bryter mot detta är det viktigt att
1423 det uppmärksammas på kommunal nivå.

1424 Sverige har en ojämsställd arbetsmarknad och det är ett problem. En del av
1425 lösningen kan vara skolans studie- och yrkesvägledning. Förbundsstyrelsen anser

1426 precis som motionären att studie- och yrkesvägledning är en viktig del för att
1427 göra eleverna "future ready". Förbundsstyrelsen menar att det framgår i
1428 skollagen att skolorna ansvarar för att tillgodose elevers kunskap så att de kan
1429 göra aktiva val inför framtiden. På vilket sätt som olika skolor väljer att
1430 organisera utbildningen ligger under rektorns ansvar och i förlängningen
1431 skolhuvudmannen, det vill säga kommunen.

1432 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1433 att avslå motionen.

1434 att verka för att grundskolan inte vidmakthåller patriarkala strukturer
1435 som påverkar barns och elevers möjligheter i livet.

1436

1437 **Motion 29**

1438 **Skärp kraven för dricksvatten**

1439 Tillgången till rent vatten i hela Sverige är inte längre en självklarhet. Under de
1440 senaste åren har bristen på vatten och rent vatten blivit allt mer påtagligt i stora
1441 delar av landet. Nedsmutsningen av våra vatten är en riskfaktor och reningsverk
1442 är dåligt rustade för att få bort exempelvis läkemedelsrester, mikroplaster och
1443 kemikalier. Vi behöver därför se till att våra vattenreningsverk för avloppsvatten
1444 såväl som vattenverk för framtagande av dricksvatten i Sverige är rustade för att
1445 kunna hantera blandningen av läkemedel, kemikalier och mikroplaster. År 2017
1446 gav Centerpartiets riksstämma bifall till motionen Rening av vatten från
1447 läkemedelsrester, som syftade till rening av avloppsvatten. Nu föreslår jag
1448 utökad krav om att ytterligare reningssteg ska införas vid produktion av
1449 dricksvatten.

1450 Jag yrkar på:

1451 att Centerkvinnorna ställer sig bakom förslagen att Centerpartiet
1452 nationellt föreslår att regeringen utreder och tar fram nationellt
1453 lagförslag och/eller regelkrav med krav på reningssteg av råvatten i
1454 produktion till dricksvatten för att få bort framförallt läkemedelsrester
1455 men också andra skadliga ämnen.

1456 *Upplands Väsby 2020.03.02*

1457 *Ann-Christin L Frickner*

1458 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1459 Motionären tar upp frågan om tillgänglighet till rent dricksvatten. Motionären
1460 föreslår att krav ställs om att ytterligare reningssteg ska införas vid produktion
1461 av dricksvatten och att Centerkvinnorna ska ställa sig bakom Centerpartiets
1462 förslag om utredning av nationellt lagförslag om reningssteg av råvatten i
1463 produktion till dricksvatten.

1464

1465 Tillgängligheten till rent dricksvatten är en viktig hälsofråga. När det gäller gifter
1466 och kemikalier finns det i Sverige tydliga råd. Det saknas dock både kunskap och

1467 information kring hormonstörande ämnen som finns i vår mat, våra kläder och i
1468 den luft vi andas. Hormonstörande ämnen påverkar både kvinnor och män. Det
1469 är en faktor som kvinnor måste förhålla sig till under graviditet. Det kan ta lång
1470 tid mellan att en människa utsätts för ämnet och eventuella skadliga effekter på
1471 hälsan upptäcks. Om ett foster utsätts för ett hormonstörande ämne som
1472 överförs från kvinnan kan det innebära ökad risk för att drabbas av sjukdom i
1473 vuxen ålder. Förbundsstyrelsen vill därför tillägga att det också krävs mer
1474 forskning kring hormonstörande ämnen. Vi måste tillsammans verka för att fasa
1475 ut farliga kemikalier och hormonstörande ämnen ur vår vardag. Centerkvinnorna
1476 vill påskynda arbetet med att fasa ut farliga kemikalier och hormonstörande
1477 ämnen ur vår vardag både genom ett förbud för de farligaste kemikalierna och
1478 genom införandet av en skatt på andra. Centerkvinnorna har sedan tidigare
1479 beslut på att verka för en lagstiftning som kräver att alla reningsverk i Sverige
1480 renar vatten från läkemedelsrester och mikroplaster samt att verka för att
1481 vattenreningsverk producerar mindre slam genom biologisk slamhydrolys och en
1482 ökad biologisk rening där kemikalier, järn och kolkällor i högre grad ersätts av
1483 bakterier. I Centerkvinnornas miljöpolitiska program tas ämnet upp mer i detalj.

1484

1485 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1486 att bifalla motionen

1487 att mer medel går till forskning på hormonstörande ämnen.

1488

1489 **Motion 30**

1490 **Fler ledande centerkvinnor**

1491 Att kvinnor och män ska ha lika möjlighet till makt och inflytande är självklart.

1492 Det är ett mål även i FNs Agenda 2030, som många kommuner har börjat

1493 använda i sina styrsystem.

1494 I Centerkvinnornas Jämställdhetspolitiska program är ett av målen fler kvinnor
1495 på ledande positioner (JPP 1.1.6). Det måste gälla inom alla områden, också
1496 inom Centerpartiet och för tyngre förtroendeuppdrag. Under det senaste året har
1497 vi sett hur kvinnor inom centerrörelsen som har nått positioner som
1498 kommunstyrelsens ordförande, KSO, eller oppositionsråd, har valt att lämna sina
1499 uppdrag. Det är en utveckling som går tvärs emot målet om att få fler ledande
1500 kvinnor på ledande poster i syfte att genomföra förslag som leder till ett jämställt
1501 samhälle.

1502 Vi vill se en förändring. Vi vill att det ska finnas kvinnor som går före, så att

1503 andra kan komma efter. Och Centerkvinnorna kan ta täten i detta arbete.

1504 För att genomdriva en förändring måste avhoppet analyseras. Efter analysen

1505 kan insatser sättas in för att motverka fler avhopp.

1506 Vi yrkar därför:
1507 att Centerkvinnorna genomför en inventering av kvinnor och män som
1508 lämnat sina uppdrag på ledande nivå (oppositionsråd, kommunalråd
1509 och regionråd/landstingsråd) med intervjuer om vad som var
1510 avgörande för att de lämnade uppdraget.
1511 att resultatet av inventeringen, de hinder som upptäcks rivs ner med
1512 lämpliga insatser för att nå målet om fler kvinnor på ledande
1513 positioner inom Centerpartiet.

1514 *Linköping och Katrineholm 8 mars 2020*
1515 *Trine Platou Vikinge, Centerkvinnorna Linköping City*
1516 *Inger Fredriksson, Centerkvinnorna i Stora Malm*

1517 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1518 Motionärerna tar upp frågan om fler kvinnor på ledande positioner. Att
1519 förtroendevalda kvinnor inom Centerrörelsen lämnar sina poster är allvarligt.
1520 Förbundsstyrelsen har därför sedan tidigare inlett en dialog med Centerpartiet
1521 om detta, dels genom att skriva brev till partistyrelsen, dels genom att föra
1522 kontinuerlig dialog med representanter för partiet. Det är dock
1523 förbundsstyrelsens bestämda uppfattning att det är Centerpartiet som måste gå
1524 till botten med situationen.

1525 Motionärernas förslag om en inventering av kvinnor och män som har lämnat
1526 sina politiska uppdrag är bra. Förbundsstyrelsen anser dock att Centerpartiet
1527 måste genomföra denna. Det är på partiets mandat de valda sitter och det
1528 handlar till stor del om en organisationsfråga och en organisationskultur som
1529 endast Centerpartiet kan ta ansvar för fullt ut. Att partiet har huvudansvaret är
1530 viktigt ur ett långsiktigt perspektiv. Partiet besitter mer resurser både i form av
1531 insyn och ekonomiska medel. Att partiet tar ansvar är också avgörande för att
1532 förändring ska kunna ske och skapa bättre förutsättningar på lång sikt för
1533 förtroendevalda kvinnor. Centerkvinnorna kommer fortsatt att vara behjälpliga i
1534 arbetet, men ansvaret för processen ligger på partiet. Vi kommer att fortsätta
1535 vår dialog med partiet och vi kommer att följa utvecklingen noggrant.

1536 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1537 att instämna i intentionerna
1538 att Centerpartiet genomför en inventering av kvinnor och män som har
1539 lämnat sina uppdrag på ledande nivå
1540 att Centerpartiets inventering ska leda till fler kvinnor på ledande
1541 positioner inom Centerrörelsen
1542 att motionen skickas till partistyrelsen för kännedom
1543 att Centerkvinnorna ska fortsatt verka för att nå målet om fler kvinnor
1544 på ledande positioner.

1545 **Motion 31**

1546 **En arbetsgrupp för integration och jämställdhet**

1547 Integration och jämställdhet är allt annat än enkelt. Det är många komplexa
1548 frågor som griper i varandra. Risken är att fokus hamnar på detaljer, symboler
1549 som får statuera exempel på det som ses som problem. Slöjan, separata
1550 badtider för killar och tjejer, deltagande i skolans sexualundervisning,
1551 tvångsäktenskap och könsstympning är exempel, om än olika allvarliga. För att
1552 komma bort från sakdiskussionerna är det viktigt att ta till större grepp. Den här
1553 motionen föreslår därför att Centerkvinnorna går i bräschen för arbetet med
1554 integration och jämställdhet, med början att tillsätta en arbetsgrupp som enbart
1555 fokuserar på just detta. Denna arbetsgrupp föreslås att få i uppdrag att ta fram
1556 konkreta förslag till Centerpartiets stämma 2021. Nedan beskrivs kort ett antal
1557 förslag till nyckelteman att arbeta med. (Det bör tilläggas att de pågående
1558 offentliga utredningar som finns inom dessa teman är långt ifrån heltäckande i
1559 sina direktiv.)

1560

1561 **VÅRA SYSTEM VILAR PÅ ARBETSLINJEN**

1562 Utrikes födda kvinnor, i synnerhet utomeuropeiskt födda kvinnor arbetar i lägre
1563 grad än såväl inrikes födda kvinnor som utrikes födda män. Särskilt gäller detta
1564 gruppen utomeuropeiskt födda kvinnor mellan 20 - 44 år, det vill säga då barnen
1565 kommer. Frasen 50/50 är väl värd att lägga på minnet, då den första femtian
1566 står för att över hälften, 54%, av denna grupp har föräldrapenning som
1567 huvudsaklig inkomst under sina första 5 år i Sverige. Den andra femtian står för
1568 att 49% i denna grupp ej kommit ut på arbetsmarknaden en enda gång under
1569 sina första 5 år i Sverige. Det är dubbla siffran jämfört med utomeuropeiskt
1570 födda män. Utomeuropeiskt födda kvinnor har även sämre språkkunskaper och
1571 sämre hälsa än utomeuropeiskt födda män. Det svenska samhället är på många
1572 sätt unikt när det kommer till jämställdhet. Här är normen att alla - män som
1573 kvinnor - arbetar och därför är också alla våra system uppbyggda utifrån den så
1574 kallade arbetslinjen. Arbetslivet är även ofta en nyckel till sociala nätverk, att
1575 komma in i samhället.

1576

1577 **SPRÅKET**

1578 En annan nyckel är språket som behövs både för arbetslivet och för att kunna
1579 delta i sociala nätverk. För en person som startar sitt liv i Sverige på
1580 föräldrapenning under många år, är det lätt att prioritera bort SFI och så
1581 småningom alla sammanhang där språket behövs.

1582

1583 **HEDER**

1584 Även om kunskapen om hedersproblematik fortfarande brister, har
1585 medvetenheten om hedersproblematik ökat markant hos våra offentliga
1586 verksamheter de senaste 15 åren. Det gäller nu att gå från praktik till handling.
1587 Det räcker inte med att vi sakta men säkert blir bättre på att ta hand om de
1588 akuta och grävsta kränkningarna, utan nu gäller det att komma igång med ett

1589 väl fungerande förebyggande arbete. Samtidigt finns det fortfarande en
1590 ängslighet att ifrågasätta det privata och det som uppfattas ha kulturell
1591 anknytning. Det är då viktigt att minnas att en kultur aldrig är statisk, utan
1592 ständigt utvecklas. Det som var norm i Sverige på 1950-talet är något helt annat
1593 än vad som gäller 2020. Samtidigt är det en komplex fråga, och det finns i
1594 dagsläget väldigt lite skrivet om vilka tillvägagångssätt som verkligen ger
1595 resultat. Det är alltid en stor risk när en majoritetskultur kommer och säger vad
1596 som är rätt och fel, utan det måste ske med respekt och förståelse för varandras
1597 olika erfarenheter.

1598 Jag yrkar därför:

1599 att Centerkvinnorna tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att på djupet
1600 arbeta med integration och jämställdhet. Arbetet kan med fördel ske
1601 utifrån ett antal teman och involvera hela CKrörelsen.
1602 att denna arbetsgrupp får uppdraget att komma med konkreta förslag till
1603 Centerpartiets stämma 2021.
1604 att ett av temana för arbetsgruppen är integration, jämställdhet och
1605 arbetsmarknad, där nätverk och språk ingår. att ett av temana för
1606 arbetsgruppen är integration, jämställdhet och
1607 värderingar där hedersfrågor ingår.
1608 att ett av temana för arbetsgruppen är integration, jämställdhet och
1609 hälsa.

1610 *Anna Lasses*

1611 *Centerkvinnorna Stockholms län*

1612 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1613 Motionären tar upp frågan om att skapa en arbetsgrupp inom Centerkvinnorna
1614 för att utforma förslag kring integration och jämställdhet inför Centerpartiets
1615 stämma 2021. Förbundsstyrelsen delar motionärens problembild om att
1616 integration och jämställdhet är komplexa frågor. Att sysselsättningsgraden och
1617 etableringstiden skiljer sig avsevärt mellan könen är allvarligt och det är därför
1618 angeläget att ha med jämställdhetsperspektivet i integrationsfrågorna och vice
1619 versa.

1620 Förbundsstyrelsen är enig med motionären om att integration är ett viktigt
1621 politikområde som vi behöver utvecklas. Det är ett vällovligt initiativ från
1622 motionären. Förbundsstyrelsen har mandat att tillsätta arbetsgrupper och
1623 kommer att beakta initiativet inför nästa partistämma. Därtill står det
1624 Centerkvinnornas medlemmar fritt att ta fram och motionera om nya politiska
1625 förslag inför Centerpartiets stämma.

1626 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1627 att instämman i motionens intentioner.

1628

1629 **Motion 32**

1630 **Läroplikt istället för skolplikt**

1631 Den svenska skolplikten bör ersättas av en läroplikt som i Finland. Den innebär
1632 att vårdnadshavaren ansvarar att barnet fullgör sin läroplikt. Om det försummas
1633 hotar böter.

1634 Alla barn som är varaktigt bosatta i Finland är enligt lag läropliktiga. Det innebär
1635 i teorin att varje barn har en plikt att inhämta och tillgodogöra sig grundläggande
1636 utbildning. I Finland faller dock inte plikten på att fullgöra detta på barnet utan
1637 på barnets vårdnadshavare. Det är alltså vårdnadshavaren som ansvarar att
1638 barnet fullgör sin läroplikt. Om vårdnadshavaren försummar detta kan hen
1639 dömas till böter.

1640 För att kunna fullfölja läroplikten erbjuder de finländska kommunerna
1641 grundläggande utbildning, det vill säga grundskola. Grundskolan är således ett
1642 erbjudande som kommunerna ger vårdnadshavarna och som det är upp till dem
1643 själva att acceptera eller inte. Alternativet är att istället hemskola sitt barn.

1644 Skillnaden mot Sverige är markant. I Sverige har vi istället för lagstadgad
1645 läroplikt en lagstadgad skolplikt. Det innebär att alla barn i Sverige är enligt lag
1646 ålagda att genomgå grundskolan. Väl i grundskolan är det huvudmannen som
1647 har ansvar för att barnen fullgör sin skolgång samt anpassar utbildningen efter
1648 varje barns behov. Detta leder till att synen på skolan i Sverige och Finland
1649 skiljer sig åt. I Finland ses skolan som något vårdnadshavarna ska vara
1650 tacksamma för medan skolan i Sverige ses som något som ska tillhandahållas
1651 som en service. Vad detta gör med synen på lärarna kan vi räkna ut. I Finland är
1652 läraryrket ett statusjobb medan det i Sverige är så oattraktivt att vi inom loppet
1653 av några år kommer sakna 70 000 nya lärare, förskolelärare och
1654 fritidspedagoger. I sammanhanget kan det vara intressant att påpeka att i
1655 princip alla finländska barn, 99,7 procent, slutför och får avgångsbetyg från
1656 grundskolan, att jämföra med endast 74 procent i Sverige.

1657 Mitt förslag är:

1658 att utreda konsekvenserna att övergå till läroplikt i Sverige med
1659 beaktande av att utanförskap och jämställdhet.

1660 *Solna Centerkvinnor*

1661 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1662 Motionären tar upp frågan om läroplikt. Förbundsstyrelsen delar motionärens
1663 uppfattning om att störst ansvar i Sverige vilar på för att se till att barnen fullgör
1664 sin skolplikt. Enligt skollagen får skolhuvudmannen utdela vite till föräldrar som
1665 inte tillser sitt barns skolplikt. Skolplikten i Sverige är obligatorisk, och om eleven
1666 uteblir ska en handlingsplan sättas in. Det finns ett färskt exempel från förra året
1667 där Vadstena kommun ville kunna utdela vite till föräldrar vars barn uteblir från
1668 sina lektioner. Det är upp till förvaltningsrätten att fatta ett sådant beslut. Det

1669 finska och svenska skolsystemet skiljer sig åt, precis som motionären påpekar.
1670 Att höja lärarkyrkans status i Sverige är ett pågående arbete och kan ur det
1671 perspektivet ses som ett jämställdhetsproblem, då en majoritet av lärarkåren
1672 består av kvinnor. Idén om läroplikt, så som motionären framfört den, är
1673 tilltalande, även om det primärt inte handlar om jämställdhet utan mer om
1674 skolsystemets utformning. Förbundsstyrelsen instämmer i motionens intentioner
1675 och föreslår att motionen skickas till Centerpartiet.

1676 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1677 att instämma i motionens intentioner

1678 att skicka motionen till Centerpartiets riksdagsgrupp.

1679

1680 **Motion 33**

1681 **Digitalisering för jämställdhet, jämlikhet och demokrati: Utbilda**
1682 **digitala guider (gode män) och skapa servicestationer i alla kommuner**

1683 Bakgrund: För att leva ett gott, självständigt liv med makt över dina egna
1684 pengar och din hälsa bör du i dag ha tillgång till bredband och digital, teknisk
1685 basfärdighet.

1686 Dit har vi en lång väg att gå. I dag lever cirka en miljon personer i Sverige i
1687 digitalt utanförskap. Och ändå befinner vi oss bara i början av en utveckling som
1688 inte kommer att avstanna. Tvärtom. De kommande åren kommer vi bland annat
1689 att se ett stort antal digitala välfärdstjänster utvecklas, tjänster som behövs för
1690 att effektivisera offentlig sektor. Och artificiell intelligens kommer att göra intåg
1691 på riktigt i vår vardag.

1692 Det gap som redan finns mellan de tekniskt bevandrade och de ovana riskerar
1693 att öka ännu mer om inte samhällsaktörer aktivt stöttar transformationen.

1694 Redan i dag förväntas både den som ska sköta sin privatekonomi och som vill
1695 klara av vårdkonsultation från hemmet vara tillräckligt digitalt bevandrad för att
1696 klara av Mobilt Bank-ID, mobilbank, Swish, videosamtal med mera. Den som inte
1697 är tillräckligt digital hamnar lätt utanför och riskerar att få både sämre ekonomi
1698 för att du inte kan sköta dina affärer i rätt tid och riskera att få vård senare och
1699 med lägre kvalitet.

1700 I Seniorsurfarna, en av tittarsuccéerna på Utbildningsradion/SVT våren 2020, lär
1701 programledaren, Kattis Ahlström, fyra kända seniorer som är digitala noviser att
1702 hantera sina smartphones. Delar sig mejla, messa, swisha och beställa blommor
1703 på nätet. Det är ett varmt, roligt och folkbildande program. Det framgår att det
1704 inte är självklart att du har koll på tekniken även om du är en känd och/eller
1705 förhållandevis ung 50-talist.

1706 Alla har tyvärr inte tillgång till en Kattis, en partner, släkting eller vän som kan
1707 stötta när det är dags att boka tågbiljetter, betala hyran eller beställa hem mat
1708 från affären.

1709 Alla som inte har IT som en del av sin vardag behöver stöd för att hantera nya
1710 lösningar. Utsatta grupper, till exempel äldre kvinnor som överlevt sina män och
1711 kvinnor som befinner sig i beroendeställning, eller personer som inte har råd att
1712 köpa en ny telefon, inte kan språket eller saknar personnummer, eller kort och
1713 gott känner sig ensamma i detta, behöver stöd och vägledning. Den tekniska
1714 utvecklingen går i närmast exponentiell takt och det är en ständig kamp att
1715 hänga med i uppdateringar av programvaror, nya tjänster, säkerhetslösningar
1716 osv.

1717 I många kommuner finns det utmärkta initiativ för att driva på digitaliseringen.
1718 Ungdomar och äldre möts för att lära sig av varandra. Seniornätverk och
1719 pensionärsföreningar drar sitt strå till stacken genom att ordna surfcaféer och
1720 studieförbunden ordnar kurser. Det är utmärkta initiativ, men detta är för viktigt
1721 för att lämnas åt enskilda kommuner hur denna fråga hanteras. Risken är att
1722 klyftan mellan stad och land, mellan hög- och lågutbildade ökar. En stark
1723 demokrati kräver att alla människor kan ta del av viktig information och
1724 engagera sig i samhället. Detta är både en demokrati- och jämställdhetsfråga
1725 samtidigt som den är viktig för både privatekonomi och hälsa.

1726 Det krävs möten IRL för att få de analoga på banan. Det räcker inte att hänvisa
1727 till instruktionsfilmer på Youtube eller att bagatellisera frågan genom att säga att
1728 det finns enkla och tillgängliga lösningar.

1729 Med denna motion vill jag föreslå:

1730 att kommunerna ska ha ett uttalat ansvar för att aktivt söka upp grupper
1731 som riskerar utanförskap och erbjuda stöd och utbildning om digitala
1732 bastjänster.

1733 att digitala guider/gode män utbildas. Dessa bör bedriva både
1734 uppsökande verksamhet och erbjuda servicetider på allmänna och
1735 välbesökta platser, till exempel bibliotek, vårdinrättningar och
1736 köpcentra.

1737 att dessa digitala guider också får som uppgift att ge feedback till
1738 tjänsteleverantörer om tillgänglighet och funktionalitet utifrån
1739 användarnas behov

1740 att hemtjänstpersonal, socialtjänst och bankpersonal utbildas i hur stöd
1741 kan sättas in. Att t ex få tillgång teknisk utrustning kräver samtidigt
1742 utbildning och support. Annars förblir smartphonen eller surfplattan
1743 oanvänd.

1744 *Ellen Karlberg*

1745 *ordförande Centerkvinnorna Haninge*

1746 Läs mer hos t ex Folkhälsomyndigheten och Funka:

1747 [https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/77f20aba933e42978c44fea](https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/77f20aba933e42978c44fea69689a7e2/digital-teknik-for-social-delaktighet-bland-aldre-personer.pdf)
1748 [69689a7e2/digital-teknik-for-social-delaktighet-bland-aldre-personer.pdf](https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/77f20aba933e42978c44fea69689a7e2/digital-teknik-for-social-delaktighet-bland-aldre-personer.pdf)

1749 [https://www.funka.com/om-funka/kronikor/var-finns-tillgangligheten-nar-aldre-](https://www.funka.com/om-funka/kronikor/var-finns-tillgangligheten-nar-aldre-behoover-den/)
1750 [behoover-den/](https://www.funka.com/om-funka/kronikor/var-finns-tillgangligheten-nar-aldre-behoover-den/)

1751 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1752 Motionen tar upp frågan om digitaliseringen och hur den skapar ett digitalt
1753 utanförskap för framför allt den äldre delen av befolkningen. Förbundsstyrelsen
1754 delar beskrivningen av att det är ett demokratiskt problem ur flera perspektiv om
1755 en stor grupp av befolkningen inte kan vara delaktiga i samhället.
1756 Förbundsstyrelsen ser ett jämställdhetsperspektiv i frågan.

1757 Precis som Sveriges Kommuner och Regioner poängterar i sin digitala strategi
1758 (Utveckling i en digital tid, 2018) krävs det ett gemensamt grepp för att möta
1759 vår tids stora utmaningar på ett hållbart sätt. Digitaliseringen är en sådan.
1760 Kommunerna bär redan idag ett stort ansvar för att förebygga utanförskap inom
1761 kommunen, där det digitala utanförskapet är en del. Centerkvinnorna vill liksom
1762 Centerpartiet värna närodlad politik. Förbundsstyrelsen välkomnar därför lokala
1763 initiativ för att möta denna problembild. Samtidigt vill vi vara försiktiga med att
1764 ålägga kommuner och personalgrupper med en stor arbetsbörda ytterligare
1765 ansvar. Likaså är det upp till bankerna att ansvara för att personalen har
1766 relevant kunskap för sitt arbete. Centerkvinnorna anser istället att det finns
1767 behov av ett större regionalt grepp i digitaliseringen, där de demokratiska
1768 aspekterna inkluderas. Länsstyrelserna har redan idag uppdrag för regional
1769 hållbar utveckling inom ramen för RUFFS. Centerkvinnorna vill se att även
1770 digitaliseringens demokrati- och jämställdhetsaspekter inkluderas i det
1771 uppdraget, för att förebygga digitalt utanförskap.

1772 Förbundsstyrelsens föreslår stämman att besluta:

1773 att instämman i intentionerna i den första att-satsen.

1774 att avslå att-sats två till fyra.

1775 att länsstyrelserna beaktar de demokratiska aspekterna av
1776 digitaliseringen.

1777 att skicka motionen till Centerpartiets riksdagsgrupp.

1778

1779 **Motion 34**

1780 **Förbud mot reklam för spelbolag, Casino**

1781 Det är falsk marknadsföring och rent luredrejeri att låta människor tro att
1782 genom spel på nät Casino ger snabba pengar. Genom att säga att pengarna sätts
1783 snabbt in på ditt konto, ja förvisso men det nämns ingenting om att pengarna
1784 försvinner ännu snabbare från ditt konto.

1785 Att spela på Casino gynnar ägarna som inkasserar storbelopp medan flertalet
1786 spelare förlorar sina pengar, vilket oftast leder till fruktansvärda konsekvenser.

1787 Därför yrkar vi:

1788 att reklam för nät Casino förbjuds.

1789 *Ausås Centerkvinnor Gunilla Persson*

1790 **Förbundsstyrelsens yttrande:**

1791 Motionären tar upp frågan om att förbjuda reklam för nätkasino. Regleringen av
1792 spelmarknaden har utretts de senaste åren. 1 januari 2019 trädde en ny spellag i
1793 kraft i syfte att stärka skyddet för konsumenterna. Enligt den nya regleringen
1794 ska måttfullhet iakttas vid reklam för spel. Det innebär bland annat att
1795 spelbolagen måste försäkra sig om att reklamen är återhållsam och inte får
1796 riktas till personer under 18 år. Regeringen har dock konstaterat att lagen inte
1797 följs tillräckligt. Den statliga "Spelmarknadsutredningen" fick därför i ett
1798 tilläggsdirektiv i uppdrag att föreslå regler för att ytterligare begränsa
1799 spelreklamen. Utredning pågår fortsatt kring detta och förslag ska redovisas i
1800 oktober i år.

1801 Det är idag färre svenskar som har någon form av spelproblem jämfört med för
1802 tre år sedan visar Folkhälsomyndighetens rapport från 2019. Däremot ökar den
1803 andel som är spelberoende och ökningen är störst bland kvinnor.
1804 Förbundsstyrelsen ser allvarigt på att kvinnor nu drabbas av spelberoende i
1805 större utsträckning och utvecklingen behöver bevakas. Det finns alltså goda skäl
1806 att arbeta för en måttfull spelreklam även utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Att
1807 förbjuda all spelreklam är i dag inte möjligt eftersom det förutsätter en ändring
1808 av yttrandefrihetsgrundlagen. Det finns också risk för att ett totalförbud mot
1809 spelreklam gör det mindre attraktivt för spelbolag att verka inom
1810 licensmarknaden och att fler då ställer sig utanför. Centerkvinnorna vill se ett
1811 ökat samarbete inom EU för en måttfull spelreklam samt följer utvecklingen kring
1812 den nya omregleringen av spelmarknaden.

1813 **Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta:**

1814 att instämna i motionens intentioner.